

KBC GROEP KWARTAALRAPPORT 3KW2021

Verslag over 3KW2021

Samenvatting	3
Financiële hoofdlijnen	4
Overzicht van resultaten en balans	5
Analyse van het kwartaal	6
Analyse van de year-to-date periode	9
Recente ESG ontwikkelingen	10
Risicoverklaring, economische visie en guidance	10

Geconsolideerde financiële staten

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	13
Vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	15
Geconsolideerde balans	16
Geconsolideerde vermogensmutaties	17
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	20
Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving	22
Toelichting bij de segmentinformatie	27
Overige toelichtingen	28

Additionele informatie

Details van ratio's en termen	45
-------------------------------	----

U vindt bijkomende detailinformatie (onder meer over kredietrisico, solvabiliteit en divisies) in het Engelstalig *Quarterly Report*, dat ook beschikbaar is op www.kbc.com

KBC GROEP

Verslag over 3KW2021

Verklaring van de verantwoordelijke personen

'Ik, Luc Popelier, chief financial officer van de KBC-groep, verklaar hierbij namens het Directiecomité van KBC Groep NV dat, voor zover mij bekend, de verkorte financiële overzichten die zijn opgenomen in het kwartaalverslag zijn gebaseerd op de relevante boekhoudkundige normen en in alle wezenlijke opzichten de financiële toestand en resultaten van KBC Groep NV, met inbegrip van zijn geconsolideerde dochtermaatschappijen, correct weergeven en dat het kwartaalverslag een getrouw overzicht geeft van de belangrijke gebeurtenissen en de belangrijkste transacties met verbonden partijen tijdens de verslagperiode en het effect daarvan op de verkorte financiële overzichten, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de resterende maanden van het lopende jaar.'

Toekomstgerichte verklaringen

De in dit verslag geformuleerde verwachtingen, prognoses en uitspraken over de toekomstige ontwikkelingen zijn vanzelfsprekend gebaseerd op veronderstellingen en zijn afhankelijk van een aantal toekomstige factoren. Het is dan ook mogelijk dat de werkelijkheid hier (sterk) van afwijkt.

Investor Relations contact

IR4U@kbc.be
KBC Groep NV, Investor Relations
Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel,
België

Dit verslag bevat informatie die is onderworpen aan de transparantievoorschriften voor beursgenoteerde vennootschappen. Publicatiedatum: 12 november 2021

Resultaat derde kwartaal van 601 miljoen euro

Overzicht KBC-groep (geconsolideerd, IFRS)	3KW2021	2KW2021	3KW2020	9M2021	9M2020
Nettoresultaat (in miljoenen euro)	601	793	697	1 951	902
Gewone winst per aandeel (in euro)	1,41	1,87	1,64	4,59	2,08
Nettoresultaat per divisie (in miljoenen euro)					
België	603	528	486	1 511	605
Tsjechië	209	168	116	500	281
Internationale Markten	-158	140	123	70	113
Groepscenter	-53	-42	-28	-130	-97
Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel (in euro, per einde periode)	53,0	51,8	46,2	53,0	46,2

In het begin van het derde kwartaal werd België geconfronteerd met de verwoestende gevolgen van zware overstromingen in een aantal provincies. We willen nogmaals ons oprechte medeleven betuigen aan iedereen die rechtstreeks getroffen werd, en onze grote waardering uitspreken voor alle hulpverleners en vrijwilligers die zich onvermoeibaar voor de slachtoffers hebben ingezet. We staan volledig achter het akkoord dat is bereikt na besprekingen tussen Assuralia (de federatie van de Belgische verzekeringssector) en de overheden en dat meer zekerheid biedt aan alle slachtoffers. De afgelopen maanden hebben we al onze kennis en expertise ingezet - via ons brede netwerk van verzekeringsagenten, experts en herstellende - om ervoor te zorgen dat de schadeclaims van de getroffen klanten snel en correct worden afgehandeld. Tegelijkertijd staat ook de coronacrisis nog altijd hoog op de agenda. In veel landen draait de grootschalige uitrol van vaccins op volle toeren of bevindt die zich zelfs al in de eindfase. Het sociale leven wordt geleidelijk hervat, maar voorzichtigheid blijft geboden, want het virus is zeker nog niet overwonnen. Vanaf het begin van deze crisis hebben wij de verantwoordelijkheid genomen om de gezondheid van ons personeel en onze klanten te beschermen en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de dienstverlening wordt voortgezet. We hebben ook nauw samengewerkt met overheidsinstanties om alle klanten die door het coronavirus zijn getroffen, te ondersteunen met diverse maatregelen, zoals betalingsuitstel voor leningen.

In de afgelopen maanden hebben we een aantal transacties gesloten die onze geografische focus hebben versterkt of aangepast. Zo versterkten we eind juli ons marktaandeel in Bulgarije door de overname van de Bulgaarse pensioenverzekerings- en levensverzekeringsactiviteiten van NN. En eind augustus bereikten we een akkoord over de verkoop van nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland. Nog recenter sloten we ook een juridisch bindende overeenkomst over de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast zal als onderdeel van die transactie ook een kleine portefeuille van non-performing hypothecaire kredieten worden verkocht. De transactie moet nog worden goedgekeurd door de toezichthouder en de Ierse mededingingsautoriteiten. Het onmiddellijke eenmalige effect in het derde kwartaal van deze Ierse transacties op de winst-en-verliesrekening bedroeg -0,3 miljard euro na belastingen, en bij de finalisatie zullen ze een positief effect hebben van ongeveer 0,2 miljard euro. De finalisatie van beide transacties zal uiteindelijk leiden tot de terugtrekking van KBC uit de Ierse markt en zal een positief effect hebben op onze common equity ratio van zo'n 0,9 procentpunten.

De winst bedroeg 601 miljoen euro in het derde kwartaal van 2021, ondanks de negatieve eenmalige impact van 319 miljoen euro gerelateerd aan de nog lopende verkooptransacties in Ierland. De totale opbrengsten stegen tegenover het vorige kwartaal, doordat de hogere nettorente-inkomsten, nettoprovisie-inkomsten en overige netto-inkomsten het lagere resultaat uit schadeverzekeringen (dat negatief werd beïnvloed door de overstromingen in België) en de seizoensgebonden lagere dividendinkomsten meer dan compenseerden. Exclusief eenmalige en niet-operationele elementen (zoals wisselkoerseffecten en bankenheffingen), bleven de kosten nagenoeg stabiel ten opzichte van het vorige kwartaal. De waardeverminderingen op kredieten droegen positief bij tot het resultaat, gezien de terugname van eerder geboekte waardeverminderingen voor de coronacrisis de negatieve impact van de nog lopende verkooptransacties in Ierland op de waardeverminderingen meer dan compenseerde. Zoals eerder aangekondigd, zullen we op 17 november 2021 een interimdividend van 3 euro per aandeel uitkeren, bestaande uit 2 euro per aandeel voor het boekjaar 2020 en 1 euro per aandeel als voorschot op het totale dividend voor het boekjaar 2021.

Sta me toe als slot nog iets te zeggen over onze mobile app. In september werd KBC Mobile door het onafhankelijke internationale onderzoeksbureau Sia Partners uitgeroepen tot beste mobilebankingapp ter wereld. Dat is een duidelijke erkenning van 10 jaar innoveren, ontwikkelen en aandachtig luisteren naar onze klanten. De Digital First-aanpak die we een jaar geleden lanceerden, werpt duidelijk zijn vruchten af en toont de innovatiekracht waarop we als groep kunnen bouwen, met als uiteindelijke doel het leven van onze klanten gemakkelijker te maken. Ik wil ook van deze gelegenheid gebruikmaken om onze klanten en alle andere stakeholders uitdrukkelijk te bedanken voor het vertrouwen dat ze in ons blijven stellen.

Johan Thijs
Chief Executive Officer

De kern van onze strategie

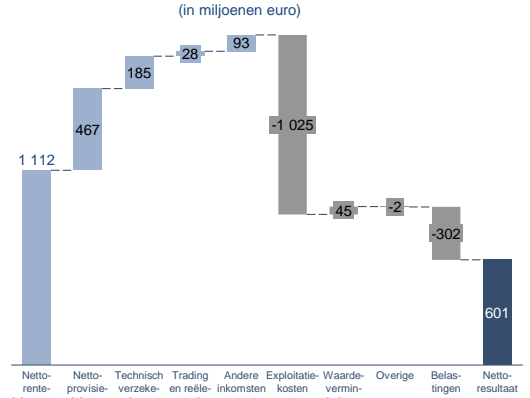

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
 - We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.
- We bouwen voort op de PEARL-waarden, en focussen op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën in de groep

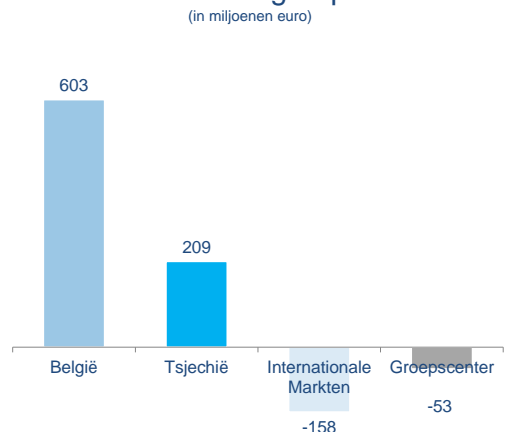
Financiële hoofdlijnen derde kwartaal van 2021

- ▶ De **netto-rente-inkomsten** stegen met 2% ten opzichte van het vorige kwartaal en daalden met 1% ten opzichte van hetzelfde kwartaal vorig jaar. De nettorentemarge voor het derde kwartaal van 2021 bedroeg 1,80%, een stijging met 1 basispunt ten opzichte van het vorige kwartaal en een daling met 1 basispunt ten opzichte van het derde kwartaal van vorig jaar. De volumes bleven toenemen: de deposito's exclusief schuldcertificaten stegen met 1% tegenover het vorige kwartaal en met 7% ten opzichte van vorig jaar, terwijl de kredietverlening steeg met 2% tegenover het vorige kwartaal en met 4% ten opzichte van vorig jaar. Deze cijfers zijn berekend op autonome basis (exclusief de wijzigingen in de consolidatiekring en wisselkoerseffecten).
- ▶ De technische inkomsten uit onze **schadeverzekeringsactiviteiten** (premies min lasten, plus het resultaat uit afgestane herverzekering) daalden met 18% ten opzichte van het vorige kwartaal en met 23% ten opzichte van het derde kwartaal van vorig jaar, hoofdzakelijk ten gevolge van de hogere technische lasten na de zware overstromingen in België (met een bruto impact van 100 miljoen euro). De verdiende schadeverzekeringspremies stegen met 4% tegenover het vorige kwartaal en met 8% jaar-op-jaar. De gecombineerde ratio voor de eerste negen maanden van 2021 bedroeg een uitstekende 87%. De verkoop van onze **levensverzekeringsproducten** daalde met 7% ten opzichte van het vorige kwartaal, maar steeg met 9% ten opzichte van hetzelfde kwartaal vorig jaar.
- ▶ De **nettoprovisie-inkomsten** stegen met 4% ten opzichte van het vorige kwartaal en met maar liefst 20% ten opzichte van hetzelfde kwartaal vorig jaar. In beide gevallen was dat voornamelijk te danken aan een stijging van de vergoedingen voor onze vermogensbeheeractiviteiten en, in mindere mate, aan hogere provisie-inkomsten met betrekking tot onze bankdiensten.
- ▶ Het **trading- en reëlewaarderresultaat** lag in de lijn van het lage cijfer van het vorige kwartaal en was 67% lager dan in hetzelfde kwartaal vorig jaar.
- ▶ Alle **resterende overige opbrengsten** samen stegen met 67% ten opzichte van het vorige kwartaal en met 84% ten opzichte van het derde kwartaal van vorig jaar, voornamelijk dankzij gerealiseerde meerwaarden op de verkoop van obligaties.
- ▶ De **kosten** stegen met 5% tegenover het vorige kwartaal en 11% jaar-op-jaar. In beide gevallen was dat bijna volledig toe te schrijven aan factoren zoals wisselkoerseffecten, bankenheffingen, wijzigingen in de consolidatiekring (OTP Banka Slovensko) en eenmalige posten, waaronder 81 miljoen euro aan personeelsgerelateerde kosten in Ierland in het afgelopen kwartaal als gevolg van de nog lopende verkooptransacties daar. Zonder dergelijke elementen bleven de kosten nagenoeg stabiel. De resulterende kosten-inkomstenratio voor de eerste negen maanden van 2021 bedroeg 54%. Bij die berekening zijn bepaalde niet-operationele posten buiten beschouwing gelaten en zijn de bankenheffingen gelijkmatig over het jaar gespreid. Wanneer alle bankenheffingen volledig buiten beschouwing worden gelaten, bedroeg de kosten-inkomstenratio 50% voor de eerste negen maanden van 2021.
- ▶ In het afgelopen kwartaal werd 66 miljoen euro aan **waardeverminderingen op kredieten** teruggenomen, tegenover een nettoterugname van 130 miljoen euro in het vorige kwartaal en een nettotoename van 52 miljoen euro in hetzelfde kwartaal een jaar geleden. De nettoterugname in het derde kwartaal van 2021 hield verband met een aanzienlijke terugname (260 miljoen euro) van collectieve waardeverminderingen die eerder werden geboekt in verband met de coronacrisis, die de eenmalige waardevermindering van 170 miljoen euro in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland meer compenseerde. Als gevolg daarvan bedroeg de kredietkostenratio in de eerste negen maanden van 2021 -0,20%, tegenover 0,60% voor heel 2020 (een minteken impliceert een positief effect op de resultaten).
- ▶ De **belastingen** stegen met 43% ten opzichte van het vorige kwartaal, onder meer als gevolg van de *derecognition* van uitgestelde belastingvorderingen naar aanleiding van de lopende verkooptransacties in Ierland.
- ▶ Onze **liquiditeitspositie** bleef sterk met een LCR van 167% en NSFR van 153%. Onze **kapitaalbasis** bleef even solide, met een fully loaded common equity ratio van 16,4% (conform de ECB-regels is de tussentijdse winst van de interimkwartalen hierin niet begrepen).

Totstandkoming van het resultaat in 3KW2021

Bijdrage van de divisies aan het 3KW2021 groepsresultaat

Overzicht van resultaten en balans

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening, IFRS, KBC-groep (in miljoenen euro)

	3KW2021	2KW2021	1KW2021	4KW2020	3KW2020	9M2021	9M2020
Nettorente-inkomsten	1 112	1 094	1 068	1 067	1 122	3 274	3 400
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	150	213	238	192	233	601	673
Verdiende premies	484	463	453	450	448	1 399	1 327
Technische lasten	-334	-250	-215	-258	-215	-798	-654
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	12	10	12	4	1	35	6
Verdiende premies	256	272	292	382	267	820	841
Technische lasten	-244	-262	-280	-378	-266	-786	-834
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	23	1	-13	10	-9	10	-30
Dividendinkomsten	11	18	7	11	12	36	41
Nettoresultaat uit fin.instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening ¹	28	29	127	80	85	183	-47
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via <i>other comprehensive income</i>	4	-1	2	-1	1	5	4
Nettoprovisie-inkomsten	467	450	441	403	390	1 357	1 207
Overige netto-inkomsten	77	38	53	37	37	168	139
Totale opbrengsten	1 884	1 853	1 933	1 802	1 872	5 671	5 394
Exploitatiekosten	-1 025	-972	-1 320	-988	-926	-3 318	-3 168
Bijzondere waardeverminderingen	45	123	77	-122	-63	245	-1 060
w/v: op fin. activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via <i>other comprehensive income</i> ²	66	130	76	-57	-52	272	-1 018
Aandeel in het resultaat van geassoc. ondernemingen en joint-ventures	-2	1	-2	-2	-2	-3	-9
Resultaat vóór belastingen	903	1 005	688	690	881	2 595	1 157
Belastingen	-302	-211	-131	-152	-184	-644	-255
Resultaat na belastingen	601	793	557	538	697	1 951	902
toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0
toerekenbaar aan de aandeelhouders v/d moedermaatschappij	601	793	557	538	697	1 951	902
Gewone winst per aandeel (in euro)	1,41	1,87	1,31	1,26	1,64	4,59	2,08
Verwaterde winst per aandeel (in euro)	1,41	1,87	1,31	1,26	1,64	4,59	2,08

Kerncijfers geconsolideerde balans, IFRS

KBC-groep (in miljoenen euro)	30-09-2021	30-06-2021	31-03-2021	31-12-2020	30-09-2020
Balanstotaal	354 336	368 596	351 818	320 743	321 053
Leningen & voorschotten aan klanten (excl. rev. repo's)	156 712	164 344	160 960	159 621	157 773
Effecten (eigenvermogens- en schuldinstrumenten)	66 269	71 098	71 981	71 784	71 310
Deposito's van klanten (excl. schuld papier en repo's)	198 021	201 420	197 268	190 553	185 182
Technische voorzieningen, vóór herverzekering	18 971	18 976	18 939	18 718	18 613
Schulden m.b.t. beleggingscontracten, verzekeringen	13 213	13 128	12 922	12 724	12 482
Eigen vermogen van de aandeelhouders	22 096	21 600	20 768	20 030	19 244

Selectie van ratio's

KBC-groep (geconsolideerd)	9M2021	FY2020
Rendement op eigen vermogen ³	13%	8%
Kosten-inkomstenratio groep [exclusief bepaalde niet-operationele posten en bij een gelijkmatige spreiding van de bankheffing]	59% [54%]	58% [57%]
Gecombineerde ratio niet-levensverzekeringen	87%	85%
Common equity ratio, Basel III, Danish Compromise, fully loaded [transitioneel]	16,4% [16,9%]	17,6% [18,1%]
Common equity ratio, FICOD, fully loaded [transitioneel]	15,7% [16,1%]	16,4% [16,9%]
Kredietkostenratio ⁴	-0,20%	0,60%
Ratio impaired kredieten	3,1%	3,3%
w/v impaired kredieten > 90 dagen achterstallig	1,6%	1,8%
Net stable funding ratio (NSFR)	153%	146%
Liquidity coverage ratio (LCR)	167%	147%

¹ Ook Trading- en reëlewaarderesultaat genoemd.

² Ook Waardeverminderingen op kredieten genoemd.

³ Wordt 16% als de bankentaksen gelijkmatig over het jaar gespreid worden en de impact van de nog lopende verkooptransacties in Ierland wordt uitgesloten.

⁴ Een negatief cijfer duidt op een terugname van waardeverminderingen (met positieve resultaatsinvloed).

Impact van de lopende verkooptransacties voor de krediet- en depositoportefeuilles van KBC Bank Ireland op de balans: vanaf het derde kwartaal van 2021 zijn alle activa en passiva die deel uitmaken van de groepen activa die worden afgestoten, verplaatst naar "Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten" aan de actiefzijde van de balans en naar "Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten" aan de passiefzijde van de balans (na finalisatie van de transacties zullen ze niet langer in de balans opgenomen worden). Invloed op de winst-en-verliesrekening: de resultaten van de groepen activa die worden afgestoten blijven in de desbetreffende posten van de winst-en-verliesrekening opgenomen tot de finalisatie van de transacties. Invloed op de kredietkostenratio en de ratio van impaired kredieten: de Ierse kredietportefeuille blijft inbegrepen tot finalisatie van de transacties.

Analyse van het kwartaal (3KW2021)

Totale opbrengsten

1 884 miljoen euro

- De totale opbrengsten stegen met 2% ten opzichte van het vorige kwartaal.
- De nettoprovisie-inkomsten, nettorente-inkomsten en overige netto-inkomsten stegen en de technische inkomsten uit schadeverzekeringen en dividendinkomsten daalden kwartaal-op-kwartaal.

De **nettorente-inkomsten** bedroegen 1 112 miljoen euro in het derde kwartaal van 2021, een stijging met 2% ten opzichte van het vorige kwartaal en een daling met 1% ten opzichte van hetzelfde kwartaal vorig jaar. Tegenover het vorige kwartaal profiteerden de nettorente-inkomsten van de aanhoudende groei van de kredietvolumes (zie hieronder), de renteverhogingen in Tsjechië, de ruimere toepassing van negatieve rentetarieven op bepaalde zichtrekeningen van bedrijven en kmo's, en het hogere aantal dagen in het beschouwde kwartaal. Die effecten werden gedeeltelijk tenietgedaan door een aantal factoren, waaronder het negatieve effect van lagere herbeleggingsrentes in eurolanden, druk op de marges van de portefeuilles hypothecaire kredieten in de Centraal- en Oost-Europese landen en lagere rente-inkomsten uit de obligatieportefeuille van de verzekeraar (inclusief aan de inflatie gekoppelde obligaties). Tegenover een jaar geleden was de kleine daling van de nettorente-inkomsten toe te schrijven aan een aantal factoren, zoals de algemene lagere herbeleggingsrentes, de druk op de marges van de portefeuilles hypothecaire kredieten in Centraal- en Oost-Europa en de lagere rente-inkomsten uit de obligatieportefeuille van de verzekeraar (deels als gevolg van een positieve eenmalige post van 26 miljoen euro in het referentiekwartaal), die het positieve effect van de toename van de kredietportefeuille, de renteverhogingen in Tsjechië, de lagere financieringskosten (inclusief het positieve effect van TLTRO III), de consolidatie van OTP Banka Slovensko (vanaf 2021 opgenomen in het groepsresultaat), de ruimere toepassing van negatieve rentevoeten op bepaalde zichtrekeningen van bedrijven en kmo's, en een positief wisselkoerseffect meer dan tenietdeden. De nettorentemarge voor het derde kwartaal van 2021 bedroeg 1,80%, een stijging met 1 basispunt ten opzichte van het vorige kwartaal en een daling met 1 basispunt ten opzichte van het derde kwartaal van vorig jaar. Voor een indicatie van de verwachte nettorente-inkomsten voor boekjaar 2021, zie 'Guidance' op pagina 11 van dit verslag.

De klantendeposito's exclusief schuld papier stegen met 1% tegenover het vorige kwartaal en met 7% jaar-op-jaar op autonome basis (zonder de wisselkoerseffecten en de effecten van wijzigingen in de consolidatiekring). Het totale volume van de kredietverlening aan klanten steeg op autonome basis met 2% tegenover het vorige kwartaal en met 4% jaar-op-jaar. Het volume van de leningen waarvoor in het kader van de verschillende steunregelingen betalingsuitstel werd verleend, bedroeg 10,9 miljard euro (inclusief de EBA-conforme moratoria en de niet langer EBA-conforme regeling in Hongarije, maar exclusief Ierland). Ongeveer 97% van de EBA-conforme moratoria zijn ondertussen verstreken en voor bijna 97% van die leningen zijn de betalingen volledig hervat. Daarnaast hebben we voor ongeveer 1 miljard euro aan leningen verstrekt die vallen onder de verschillende coronagerelateerde overheidsgarantieregelingen in onze thuismarkten.

De technische inkomsten uit onze **schadeverzekeringsactiviteiten** (verdiende premies min technische lasten, plus het nettoresultaat uit afgestane herverzekering) droegen 174 miljoen euro bij aan de totale opbrengsten. Dat is een daling van 18% ten opzichte van het vorige kwartaal en 23% ten opzichte van derde kwartaal van vorig jaar. In beide gevallen werden de stijging van de verdiende premies (+4% tegenover het vorige kwartaal en +8% jaar-op-jaar) en het betere herverzekeringresultaat (zie hieronder) meer dan tenietgedaan door een aanzienlijke stijging van de technische lasten (+34% tegenover het vorige kwartaal en +55% jaar-op-jaar), omdat in het afgelopen kwartaal voor 100 miljoen euro aan schadeclaims werden opgenomen als gevolg van de zware overstromingen in delen van België (na herverzekering komt het nettobedrag neer op ongeveer 79 miljoen euro, waarvan 38 miljoen euro boven de wettelijke limiet (dat is het plafond dat in de Belgische wetgeving is ingevoerd voor de tussenkomst van verzekeraars in geval van zeer grote overstromingen)). In totaal kwam de gecombineerde ratio voor de eerste negen maanden van 2021 uit op een nog altijd uitstekende 87%, tegenover 85% voor het boekjaar 2020.

De technische inkomsten uit onze **levensverzekeringsactiviteiten** (verdiende premies min technische lasten, plus het nettoresultaat uit afgestane herverzekering) bedroegen 11 miljoen euro, tegenover 10 miljoen euro in het vorige kwartaal en 0 miljoen euro in hetzelfde kwartaal een jaar geleden. De verkoop van levensverzekeringsproducten in het afgelopen kwartaal (458 miljoen euro) daalde met 7% ten opzichte van het vorige kwartaal, vooral door een lagere verkoop van tak 23-verzekeringsproducten in België en de Tsjechië. De verkoop van levensverzekeringen steeg met 9% ten opzichte van hetzelfde kwartaal vorig jaar, vooral dankzij een hogere verkoop van tak 23-producten in België en Bulgarije (dat laatste ondersteund door de consolidatie van de Bulgaarse levensverzekeringsactiviteiten van NN). In totaal bedroeg het aandeel van tak 23-producten in onze totale verkoop van levensverzekeringen 53% in het derde kwartaal van 2021, en 47% voor de tak 21-producten.

In het afgelopen kwartaal bedroegen de **nettoprovisie-inkomsten** 467 miljoen euro, 4% meer dan in het voorgaande kwartaal, voornamelijk dankzij hogere beheersvergoedingen voor onze vermogensbeheeractiviteiten en, in mindere mate, hogere vergoedingen voor bankdiensten (deels als gevolg van een seizoensgebonden stijging van de vergoedingen voor betaaldiensten), en slechts beperkt tenietgedaan door hogere betaalde distributievergoedingen. De nettoprovisie-inkomsten stegen met maar liefst 20% ten opzichte van het derde kwartaal van vorig jaar, dankzij een combinatie van aanzienlijk hogere vergoedingen voor zowel onze vermogensbeheerdiensten (+22%, toe te schrijven aan hogere beheersvergoedingen) als onze bankdiensten (+11%, onder meer dankzij hogere vergoedingen voor betaaldiensten, netwerkinkomsten en effectentransacties), en eveneens slechts licht gecompenseerd door hogere betaalde distributievergoedingen. Eind september 2021 bedroeg ons totale beheerde vermogen 229 miljard euro, een stijging van 1% tegenover het vorige kwartaal en 12% jaar-op-jaar. In beide gevallen was de groei voornamelijk te danken aan een verdere stijging van de activaprijzen, in combinatie met een netto-instroom. Er was daarbij ook een belangrijke verschuiving van institutionele en adviesmandaten met lage marges naar retailfondsen.

Het **nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde** (trading- en reëlewaarderesultaat) bedroeg een relatief lage 28 miljoen euro, min of meer vergelijkbaar met het lage cijfer van het vorige kwartaal en 67% minder dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. Tegenover het vorige kwartaal werd de hogere marktwaarde van derivaten die worden gebruikt voor balansbeheer min of meer tenietgedaan door een lager resultaat op de aandelenportefeuille van de verzekeraar en lagere dealingroom- en andere inkomsten. Jaar-op-jaar konden de hogere dealingroominkomsten en het iets betere resultaat van de aandelenportefeuille van de verzekeraar de aanzienlijke daling van de marktwaardeaanpassingen en de lagere marktwaarde van derivaten die worden gebruikt voor balansbeheer, niet compenseren.

De **resterende overige inkomsten** omvatten 11 miljoen euro dividendinkomsten (min of meer hetzelfde cijfer als een jaar geleden, maar minder dan in het vorige kwartaal, omdat in het tweede kwartaal van het jaar traditioneel het grootste deel van de dividenden wordt ontvangen) en 77 miljoen euro aan overige netto-inkomsten. Dat laatste was hoger dan de normale run rate voor deze post, dankzij relatief hoge gerealiseerde meerwaarden op de verkoop van obligaties. De overige netto-inkomsten omvatten ook twee elkaar compenserende eenmalige posten (een meerwaarde van 13 miljoen euro op de verkoop van de KBC-toren in Antwerpen en een bijkomend bedrag van -13 miljoen euro met betrekking tot de tracker mortgage review in Ierland).

Exploitatiekosten

1 025 miljoen euro

- De exploitatiekosten stegen met 5% tegenover het vorige kwartaal en met 11% ten opzichte van vorig jaar, in beide gevallen bijna volledig door factoren zoals wisselkoerseffecten, bankheffingen, wijzigingen in de consolidatiekring en eenmalige posten, waaronder de kosten geboekt in Ierland in verband met de nog lopende verkooptransacties.
- De kosten-inkomstenratio van de groep voor de eerste negen maanden van 2021 bedroeg 54% (wanneer bepaalde niet-operationele items buiten beschouwing worden gelaten en de bankheffingen gelijkmatig over het jaar worden gespreid) of 50% (wanneer de bankheffingen volledig buiten beschouwing worden gelaten).

De exploitatiekosten bedroegen 1 025 miljoen euro in het derde kwartaal van 2021, een stijging met 5% ten opzichte van het vorige kwartaal. Die stijging is volledig toe te schrijven aan wisselkoerseffecten, bankheffingen en enkele eenmalige posten, waaronder de negatieve impact van kosten in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland (81 miljoen euro), de terugname van een kostenvoorziening in verband met de verkoop van de KBC-toren in Antwerpen (9 miljoen euro) en het feit dat in het vorige kwartaal een uitzonderlijke Covid-bonus voor het personeel werd geboekt (18 miljoen euro). Jaar-op-jaar stegen de kosten met 11%. Opnieuw was dat grotendeels toe te schrijven aan factoren zoals wisselkoerseffecten, bankheffingen en wijzigingen in de consolidatiekring (OTP Banka Slovensko), alsook aan eenmalige posten, waaronder het negatieve effect van kosten in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland en de terugname van een kostenvoorziening in verband met de verkoop van de KBC-toren in Antwerpen.

De kosten-inkomstenratio voor de groep bedroeg 59% voor de eerste negen maanden van 2021. Bij een gelijkmatige spreiding van de bankheffing over het volledige jaar (in werkelijkheid wordt het grootste deel van de bankheffing in het eerste kwartaal van het jaar geboekt) en met uitsluiting van bepaalde niet-operationele posten, bedroeg de ratio 54%, tegenover 57% voor het volledige jaar 2020. Wanneer alle bankheffingen volledig buiten beschouwing worden gelaten, daalde de kosten-inkomstenratio voor de eerste negen maanden van het jaar tot 50%.

Voor een indicatie van de verwachte stijging van de kosten voor boekjaar 2021, zie 'Guidance' op pagina 11 van dit verslag.

Waardeverminderingen op kredieten

66 miljoen euro terugname

- Nettoterugname van waardeverminderingen op kredieten in het derde kwartaal van 2021, doordat terugnames van collectieve waardeverminderingen die eerder werden geboekt in verband met de coronacrisis het negatieve eenmalige effect van de nog lopende verkooptransacties in Ierland meer dan compenseerden.
- Kredietkostenratio voor de eerste negen maanden van 2021: -0,20%.

In het derde kwartaal van 2021 noteerden we een nettoterugname van waardeverminderingen op kredieten van 66 miljoen euro, tegenover een nettoterugname van 130 miljoen euro in het vorige kwartaal en een nettotoename van 52 miljoen euro in het derde kwartaal van 2020. De terugname van 66 miljoen euro in het afgelopen kwartaal omvatte een eenmalige 170 miljoen euro in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland en 23 miljoen euro voor individuele dossiers. Beide posten werden ruimschoots gecompenseerd door het positieve effect van een terugname van 260 miljoen euro voor eerder geboekte collectieve waardeverminderingen in verband met de coronacrisis. Als gevolg daarvan daalden de resterende collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis die eind september 2021 in de boeken stonden tot 368 miljoen euro, tegenover 628 miljoen euro eind juni. Een gedetailleerde berekening en achtergrondinformatie over de collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis vindt u in Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde financiële staten van het kwartaalverslag.

Opgesplitst per land bedroegen de nettoterugnames van waardeverminderingen op kredieten 139 miljoen euro in België, 50 miljoen euro in Tsjechië, 14 miljoen euro in Slowakije, 12 miljoen euro in Hongarije en 2 miljoen euro in Bulgarije. Alleen Ierland (als gevolg van de lopende verkooptransacties daar) en het Groepscenter boekten een toename van de waardeverminderingen op kredieten (van respectievelijk 149 miljoen euro en 2 miljoen euro).

Voor de hele groep bedroeg de kredietkostenratio -0,20% voor de eerste negen maanden van 2021 (0,10% zonder het voor de coronacrisis geboekte bedrag), tegenover 0,60% voor heel 2020 (0,16% zonder het voor de coronacrisis geboekte bedrag). Een negatief cijfer betekent een positief effect op het resultaat. Eind september 2021 stond ongeveer 3,1% van onze totale kredietportefeuille te boek als impaired (categorie 3), tegenover 3,3% eind 2020. De impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn, bedroegen 1,6% van de kredietportefeuille, tegenover 1,8% eind 2020. Opmerking: als we de eenmalige waardevermindering in Ierland buiten beschouwing laten, zou de kredietkostenratio zonder het effect van de coronacrisis -0,02% bedragen, terwijl de ratio van impaired kredieten zonder Ierland 2,5% zou bedragen.

Voor een indicatie van de verwachte invloed van de waardeverminderingen op kredieten voor boekjaar 2021, zie 'Guidance' op pagina 11 van dit verslag.

De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten bedroegen 21 miljoen euro, tegenover 6 miljoen euro in het vorige kwartaal en 11 miljoen euro in het derde kwartaal van 2020. Het cijfer voor het beschouwde kwartaal omvat ongeveer 15 miljoen euro aan

waardeverminderingen voor materiële en immateriële activa in verband met de hierboven vermelde lopende verkooptransacties in Ierland, alsook ongeveer 5 miljoen euro in Hongarije die verband houdt met modificatieverliezen op de verlenging van het betalingsuitstel.

Nettoresultaat per divisie	België	Tsjechië	Internationale Markten	Groepscenter
	603 miljoen euro	209 miljoen euro	-158 miljoen euro	-53 miljoen euro

België: het nettoresultaat (603 miljoen euro) is met 14% gestegen ten opzichte van het vorige kwartaal, enerzijds door de stijging van de overige netto-inkomsten en de nettoprovisie-inkomsten, tenietgedaan door een aanzienlijke daling van het technische resultaat uit schadeverzekeringen (wat te maken had met de zware overstromingen in delen van het land), en in mindere mate door lagere nettorente-inkomsten, trading- en reëlewaarde-inkomsten en dividendinkomsten, lagere kosten (het derde kwartaal omvat een positieve eenmalige post en in het vorige kwartaal werd een uitzonderlijke Covid-bonus voor het personeel geboekt) en fors hogere terugnames van waardeverminderingen op kredieten dan in het vorige kwartaal.

Tsjechië: het nettoresultaat (209 miljoen euro) is met 24% gestegen ten opzichte van het vorige kwartaal, als we de wisselkoerseffecten buiten beschouwing laten. Dat was te danken aan een combinatie van hogere totale opbrengsten (dankzij de stijging van de nettorente-inkomsten en het trading- en reëlewaarde-resultaat), lagere kosten (deels omdat in het vorige kwartaal een uitzonderlijke Covid-bonus voor het personeel werd geboekt), en een min of meer stabiel niveau van terugnames voor waardeverminderingen vergeleken met het vorige kwartaal.

Internationale Markten: het nettoresultaat van -158 miljoen euro is als volgt samengesteld: 29 miljoen euro in Slowakije, 62 miljoen euro in Hongarije, 33 miljoen euro in Bulgarije en -282 miljoen euro in Ierland. Voor de hele divisie daalde het nettoresultaat met 298 miljoen euro ten opzichte van het vorige kwartaal, bijna volledig toe te schrijven aan Ierland, waar de impact van de nog lopende verkooptransacties leidde tot eenmalige kosten, bijkomende waardeverminderingen en een negatief belastingeffect.

Groepscenter: het nettoresultaat (-53 miljoen euro) lag 11 miljoen euro lager dan in het vorige kwartaal, deels door de combinatie van iets lagere totale opbrengsten, hogere kosten en lagere waardeverminderingen.

Selectie van ratio's per divisie	België		Tsjechië		Internationale Markten	
	9M2021	FY2020	9M2021	FY2020	9M2021	FY2020
Kosten-inkomstenratio exclusief bepaalde niet-operationele elementen en bij een gelijkmatige spreiding van de bankheffing over het jaar	50%	54%	54%	52%	63%	64%
Gecombineerde ratio niet-levenverzekeringen	87%	84%	87%	87%	85%	84%
Kredietkostenratio*	-0,29%	0,57%	-0,47%	0,67%	0,41%	0,78%
Ratio impaired kredieten	2,4%	2,3%	2,0%	2,3%	5,9%	6,9%

* Een negatief cijfer duidt op een terugname van waardeverminderingen (met positieve resultaatsinvloed). Zie Details van ratio's en termen in het kwartaalverslag.

In het deel Additional information van het Engelstalig Quarterly report vindt u een volledige resultatentabel. Een korte analyse van de resultaten per divisie vindt u in onze analistenpresentatie op www.kbc.com.

Eigen vermogen, solvabiliteit en liquiditeit	Totaal eigen vermogen	Common equity ratio (fully loaded)	Liquidity coverage ratio	Net stable funding ratio
	23,6 miljard euro	16,4%	167%	153%

Eind september 2021 bedroeg ons totaal eigen vermogen 23,6 miljard euro, waarvan 22,1 miljard euro eigen vermogen van de aandeelhouders en 1,5 miljard euro additional tier 1-instrumenten. Het totale eigen vermogen steeg met 2,1 miljard euro ten opzichte van eind 2020. Dat is toe te schrijven aan het gecombineerde effect van een aantal posten, waaronder de winst over de eerste negen maanden van 2021 (+2 miljard euro), de uitkering van het dividend aan de aandeelhouders in mei 2021 (-0,2 miljard euro), een stijging van de herwaarderingsreserves (+0,3 miljard euro) en een aantal minder belangrijke posten. We hebben deze wijzigingen toegelicht in het deel Geconsolideerde financiële staten van het kwartaalverslag, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

Op 30 september 2021 bedroeg onze fully loaded common equity ratio (Basel III, volgens de Deense compromismethode) 16,4%, tegenover 17,6% eind 2020. De daling is grotendeels toe te schrijven aan de dividenuitkering van 3 euro per aandeel die in november is gepland. Volgens de ECB-regels is de tussentijdse winst over de eerste negen maanden van het jaar niet in de ratio op 30 september 2021 begrepen. Merk op dat na finalisatie van de transactie met Bank of Ireland Group (naar verwachting in de tweede helft van 2022), de common equity ratio met +0,9 procentpunten zal verbeteren, voornamelijk door de vermindering van de risicogewogen activa. De solvabiliteitsratio van KBC Verzekeringen volgens het Solvency II-kader bedroeg eind september 2021 218%, tegenover 222% eind 2020 (de daling heeft vooral te maken met de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN). Voor meer details en aanvullende informatie over de solvabiliteit zie 'Solvabiliteit' in het deel 'Overige informatie' van het kwartaalverslag.

Ook onze liquiditeitspositie bleef uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 167% en een NSFR-ratio van 153% (tegenover respectievelijk 147% en 146% eind 2020).

Analyse van de year-to-date periode (9M2021)

Nettowinst

1 951 miljoen euro

- De nettowinst is meer dan verdubbeld jaar-op-jaar.
- De referentieperiode in 2020 omvatte hoge collectieve waardeverminderingen op kredieten in verband met de coronacrisis (784 miljoen euro), tegenover een nettoterugname van 415 miljoen euro in de huidige periode.
- Daarnaast stegen zowel het trading- en reëlewaarderesultaat als de nettoprovisie-inkomsten en overige netto-inkomsten. De nettorente-inkomsten, het verzekeringstechnisch resultaat uit schadeverzekeringen en de dividendinkomsten daalden. De kosten stegen ten opzichte van vorig jaar, maar de stijging is volledig toe te schrijven aan eenmalige posten, wisselkoerseffecten, bankenheffingen en wijzigingen in de consolidatiekring.

Hoofddijnen (ten opzichte van de eerste negen maanden van 2020):

- Lagere nettorente-inkomsten (-4% tot 3 274 miljoen euro), als gevolg van een aantal factoren, waaronder lagere herbeleggingsrentes in het algemeen, druk op de marges van de portefeuilles hypothecaire leningen in de Centraal- en Oost-Europese landen en lagere rente-inkomsten uit de obligatieportefeuille van de verzekeraar (deels als gevolg van een eenmalige post van 26 miljoen euro in de referentieperiode). Deze posten werden slechts voor een deel gecompenseerd door het positieve effect van lagere financieringskosten (met inbegrip van het effect van TLTRO III), een grotere kredietportefeuille, de consolidatie van OTP Banka Slovensko, de ruimere toepassing van negatieve rentetarieven op bepaalde zichtrekeningen van bedrijven en kmo's, het per saldo hogere positieve effect van ALM-forexswaps en een positief wisselkoerseffect. Op autonome basis (wijzigingen in de consolidatiekring en wisselkoerseffecten buiten beschouwing gelaten) steeg het volume van deposito's exclusief schuldbewijzen met 7% en dat van kredieten aan klanten met 4% jaar-op-jaar. De nettorentemarge voor de eerste negen maanden van 2021 bedroeg 1,79%, een daling met 7 basispunten jaar-op-jaar.
- Lichte daling van de bijdrage in de winst door het verzekeringstechnische resultaat (-0,5% tot 646 miljoen euro). Het verzekeringstechnische resultaat uit schadeverzekeringen daalde met 5% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar als gevolg van de hogere technische lasten (onder meer als gevolg van de overstromingen in België en de tornado in Tsjechië), die niet volledig konden worden gecompenseerd door de hogere premie-inkomsten en een beter resultaat uit afgestane herverzekering. De gecombineerde ratio voor schadeverzekeringen bedroeg 87%, tegenover 85% voor boekjaar 2020. De verkoop van levensverzekeringen (1 423 miljoen euro) steeg licht (met 1%), dankzij een hogere verkoop van tak 23-producten.
- Hogere nettoprovisie-inkomsten (+12% tot 1 357 miljoen euro), voornamelijk toe te schrijven aan een stijging van de provisies voor vermogensbeheerdiensten en, in mindere mate, een stijging van de vergoedingen voor bepaalde bankdiensten. Eind september 2021 bedroeg het totale beheerde vermogen 229 miljard euro, 12% meer dan een jaar geleden (11% koersstijging, 1% netto-instroom).
- Veel hoger trading- en reëlewaarderesultaat (gestegen van -47 miljoen euro tot 183 miljoen euro). In het cijfer voor de referentieperiode zit de uiterst negatieve performance in het eerste kwartaal van 2020 (-385 miljoen euro) verrat, gerelateerd aan het feit dat het uitbreken van de coronacrisis in dat kwartaal aanvankelijk de beurzen deed kelderden, de kredietspreads deed toenemen en de langetermijnrente deed dalen.
- Stijging van alle overige opbrengsten samen (+14% tot 209 miljoen euro) dankzij gestegen overige netto-inkomsten (die onder meer profiteerden van hoge gerealiseerde meerwaarden op de verkoop van obligaties).
- Hogere exploitatiekosten (+5% tot 3 318 miljoen euro), volledig toe te schrijven aan wisselkoerseffecten, hogere bankenheffingen, de consolidatie van OTP Banka Slovensko en een aantal eenmalige posten, waaronder personeelskosten in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland en de boeking van een uitzonderlijke Covid-bonus die aan het personeel werd toegekend. Deze posten buiten beschouwing gelaten, bleven de kosten tegenover een jaar geleden min of meer stabiel. De kosten-inkomstenratio bedroeg 59%, of 54% als de bankenheffing gelijk gespreid zou worden over het jaar en bepaalde niet-operationele elementen niet in rekening gebracht zouden worden (tegenover 57% voor boekjaar 2020). Wanneer de bankenheffingen volledig buiten beschouwing worden gelaten, daalde de kosten-inkomstenratio voor de eerste negen maanden van 2021 tot 50%.
- Aanzienlijke daling van de waardeverminderingen op kredieten (nettoterugname van 272 miljoen euro, tegenover een nettotoename van 1 018 miljoen euro in de referentieperiode). We wijzen erop dat de referentieperiode 784 miljoen euro aan collectieve waardeverminderingen voor de coronacrisis omvatte, tegenover een nettoterugname van 415 miljoen euro in de huidige periode. Dat werd gedeeltelijk tenietgedaan door het negatieve eenmalige effect van 170 miljoen euro in verband met de nog lopende verkooptransacties in Ierland. Daardoor verbeterde de kredietkostenratio voor de hele groep tot -0,20%, tegenover 0,60% voor boekjaar 2020 (een negatief cijfer duidt op een positieve invloed op het resultaat).
- Het nettoresultaat van 1 951 miljoen euro voor de eerste negen maanden van 2021 is als volgt samengesteld: 1 511 miljoen euro voor divisie België (een stijging van 906 miljoen euro ten opzichte van een jaar eerder), 500 miljoen euro voor divisie Tsjechië (een stijging van 218 miljoen euro), 70 miljoen euro voor divisie Internationale Markten (een daling van 42 miljoen euro) en -130 miljoen euro voor Groepscenter (een daling van 33 miljoen euro). Het resultaat voor de divisie Internationale Markten voor de eerste negen maanden van 2021 is samengesteld uit 67 miljoen euro voor Slowakije, 180 miljoen euro voor Hongarije, 85 miljoen euro voor Bulgarije en -261 miljoen euro voor Ierland (door de impact van de lopende verkooptransacties daar).

Recente ESG-ontwikkelingen

Wij nemen onze rol in de samenleving, en meer bepaald de financiering van de overgang naar een groenere en duurzamere economie, heel ernstig. In het afgelopen kwartaal hebben we de analyse voortgezet van de risico's en opportuniteiten voor de sectoren en gerelateerde producten die het meest klimaatgevoelig zijn. In overeenstemming met de engagementen die we zijn aangegaan, zullen we voor die sectoren uiterlijk in het derde kwartaal van 2022 doelstellingen vastleggen die aansluiten bij die van het Klimaatakkoord van Parijs. Alvast één concrete beslissing naar aanleiding van deze analyse is dat we het aanboren en ontwikkelen van nieuwe olie- of gasvelden niet langer zullen financieren. Deze uitsluiting, die we op 27 oktober 2021 aankondigden, komt boven op het reeds bestaande verbod om onconventionele olie- en gasvelden (Arctische en Antarctische on- en off-shore olie en gas, diepzeeboringen, teerzand, schalieolie en -gas) te financieren. Bovendien zal de looptijd van alle nieuwe financieringen voor verticaal geïntegreerde olie- en gasbedrijven worden beperkt tot uiterlijk 2030, tenzij het betrokken bedrijf er zich publiekelijk toe heeft verbonden geen nieuwe olie- of gasvelden meer te exploiteren. Deze nieuwe beperkingen zijn in overeenstemming met de meest recente bevindingen van het Internationaal Energieagentschap (IAE), waaruit blijkt dat er inmiddels voldoende olie- en gasbronnen zijn aangeboord om de wereldwijde primaire energievoorziening te dekken.

We wijzen er ook nog eens op dat we sinds 2016 onze rechtstreekse blootstelling aan de steenkoolsector (zowel de ontginning van steenkool als het gebruik ervan voor de productie van elektriciteit of warmte) hebben afgebouwd, waardoor, zoals eerder meegedeeld, onze rechtstreekse blootstelling aan steenkoolgerelateerde projecten en activiteiten sinds 30 juni 2021 tot nul is teruggebracht. We hebben die doelstelling zes maanden vroeger bereikt dan gepland en schatten dat we de daarmee samenhangende financiering van CO₂-uitstoot in de afgelopen vijf jaar met ongeveer 6 miljoen ton hebben verminderd, wat overeenkomt met de uitstoot van ongeveer 5 400 vluchten tussen Brussel en New York.

Tijdens het afgelopen kwartaal finaliseerde ČSOB in Tsjechië ook met succes zijn eerste bedrijfsobligatiemandaat in euro (ter waarde van 1 miljard euro) voor CTP, in overeenstemming met de ICMA Green Bond Standards. CTP is een toonaangevende eigenaar en ontwikkelaar van logistiek vastgoed in Centraal-Europa. Als koploper in de sector op het gebied van duurzame financiering gebruikt CTP alle opbrengsten van zijn obligatietransacties voor gebouwen met een zeer goed of uitmuntend extern duurzaamheidscertificaat.

In het algemeen zijn we zeer verheugd te zien dat onze klanten steeds meer belangstelling tonen voor duurzaamheid en zich duidelijk meer bewust zijn van de behoefte aan klimaatgerelateerde maatregelen. Zo hebben we bijvoorbeeld sinds het tweede kwartaal van 2020 meer dan 750 gesprekken over klimaat gevoerd met bedrijfsklanten in België om hen te inspireren en te doen nadenken over klimaatuitdagingen. Tot op heden heeft dat ertoe geleid dat 65 bedrijfsklanten concrete acties hebben ondernomen om de klimaatverandering tegen te gaan, samen met Encon, de partner in duurzaamheid van KBC Corporate Banking in België. Deze acties nemen diverse vormen aan, zoals het opstellen van een duurzaamheidsstrategie of concrete investeringsprojecten in vastgoed, energie en mobiliteit. Bij KBC Asset Management merkten we eveneens een aanhoudende instroom van middelen in onze maatschappelijk verantwoorde beleggingsfondsen. Die fondsen vertegenwoordigden op 30 september 2021 een bedrag van 22,2 miljard euro, een stijging met een derde ten opzichte van eind 2020.

Risicoverklaring, economische visie en guidance

Verklaring met betrekking tot risico

Omdat we hoofdzakelijk actief zijn als bank-verzekeraar en vermogensbeheerder, zijn we blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de financiële sectoren, zoals – maar zeker niet uitsluitend – kredietrisico, tegenpartijrisico, concentratierisico, interestrisico, muntrisico, marktrisico, liquiditeits- en financieringsrisico, risico van aangepane verzekeringsverplichtingen, wijzigingen in de regelgeving, operationeel risico, betwistingen van klanten, concurrentie van andere en nieuwe spelers en de economie in het algemeen. Hoewel KBC al die risico's nauwlettend opvolgt en beheert binnen een strikt risicokader, kunnen ze toch een negatieve invloed hebben op de waarde van activa of bijkomende kosten genereren boven de verwachte niveaus.

Momenteel wordt een aantal factoren als de belangrijkste uitdagingen beschouwd voor de financiële sector. Die hebben vooral te maken met de impact van de coronacrisis op de wereldeconomie, zowel als gevolg van een nieuwe golf van infecties als door tekorten aan de aanbodzijde veroorzaakt door de pandemie en de daarmee samenhangende vrees voor inflatie. Die risico's komen boven op de risico's die verband houden met macro-economische en politieke ontwikkelingen, die gevolgen hebben voor de mondiale en Europese economieën, waaronder de thuismarkten van KBC. De onzekerheid over de regelgeving en compliancerisico's (onder meer met betrekking tot de kapitaalvereisten, de antiwitwasregelgeving en GDPR) blijven een overheersend thema in de sector, evenals een betere bescherming van de consument. Digitalisering (met technologie als katalysator) biedt zowel kansen als bedreigingen voor het bedrijfsmodel van traditionele financiële instellingen, terwijl klimaatgerelateerde risico's hand over hand toenemen, zoals blijkt uit de overstromingen van afgelopen zomer in West-Europa, waaronder ook in België. Ten slotte is het cyberberrisico de voorbije jaren een belangrijke bedreiging geworden, niet alleen voor de financiële sector, maar voor de economie in haar geheel.

We verstrekken informatie met betrekking tot het risicobeheer in ons jaarverslag, onze kwartaalverslagen en risk reports, die allemaal beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Onze kijk op economische groei

Net zoals in het tweede kwartaal was de kwartaalgroei in de VS en de eurozone in het derde kwartaal opnieuw positief, ondanks een groeivertraging in de VS. De economie van de eurozone groeide in het derde kwartaal met hetzelfde percentage als in het tweede kwartaal (2,2%). De Europese economische activiteit zal tegen eind 2021 waarschijnlijk opnieuw het niveau van vóór de pandemie bereiken. Onze groeivoorzichten voor de thuismarkten van KBC liggen grotendeels in lijn met onze vooruitzichten voor de eurozone. We schatten met andere woorden dat de kwartaalgroei in het derde kwartaal weer positief was en boven het potentiële groeitempo op lange termijn lag. Volgens de op dit ogenblik beschikbare bbp-gegevens is de economische groei in het derde kwartaal in België toegenomen tot 1,8% (in vergelijking met 1,7% in het tweede kwartaal), en ook in Tsjechië is de groei opgelopen tot 1,4% (in vergelijking met 1,0% in het tweede kwartaal). De voornaamste risico's voor onze groeivoorzichten op korte termijn zijn onder meer langer dan

verwachte bottlenecks aan de aanbodzijde, langer aanhoudende hoge energieprijzen en een negatieve loon-prijsspiraal indien de stijgende inflatieverwachtingen zich in het loonvormingsproces vertalen.

Onze kijk op rentevoeten en wisselkoersen

De Fed besliste zijn obligatieaankoopprogramma vanaf november 2021 af te bouwen ('tapering'). De eerste renteverhoging door de Fed zal waarschijnlijk in 2022 plaatsvinden, nadat die tapering is afgerond. Dat scenario is consistent met de eigen forward guidance van de Fed, de over het algemeen gunstige ontwikkeling van de Amerikaanse arbeidsmarkt en de sterke inflatiedynamiek van dit moment.

Zowel de Amerikaanse als de Duitse 10-jaarsrente daalde aan het begin van het derde kwartaal, maar bereikte daarna een dieptepunt en begon weer te stijgen tot een niveau dat momenteel iets hoger ligt dan aan het begin van het derde kwartaal (vooral in de VS). Wij verwachten dat de opwaartse trend in het vierde kwartaal van 2021 en begin 2022 zal aanhouden, vooral als gevolg van de hogere inflatieverwachtingen en de marktverwachting dat de Fed zijn (rente)beleid vroeger zou kunnen verstrakken. Voor de Duitse rente speelt de correlatie met de Amerikaanse rente een rol, evenals het naderende einde van het PEPP van de ECB (naar verwachting in maart 2022), met meer duidelijkheid over welk programma daarna komt en mogelijk concretere communicatie over het rentebeleid van de ECB. Doordat de ECB ruim voldoende liquiditeit blijft verschaffen en de beleidsrente laag blijft, verwachten we dat de spreads op overheidsobligaties binnen de EMU grosso modo op hun huidige lage niveau zullen blijven.

Om de hoge inflatie weer binnen de symmetrische tolerantiezone rond de inflatiedoelstelling van 2% te brengen, is de Tsjechische Nationale Bank (CNB) eind juni begonnen met het verhogen van haar beleidsrente, gevolgd door nog een renteverhoging begin augustus (telkens met 25 basispunten). De aanhoudende inflatiedruk bracht de CNB ertoe de rente steviger op te trekken, namelijk met 75 basispunten eind september en met 125 basispunten begin november, tot het huidige niveau van 2,75%. Op basis van de communicatie van de CNB verwachten we dat haar verkrappingscyclus nog niet afgerond is. Ook de Nationale Bank van Hongarije (NBH) is eind juni begonnen met een verkrappingscyclus, vermits de inflatie ver boven de NBH-doelstelling was gestegen. In juli en augustus verhoogde ze haar basisrente opnieuw, telkens meer-dan-verwacht met 30 basispunten. Dat werd gevolgd door meer gematigde stappen van 15 basispunten in september en oktober, waardoor de basisrente momenteel op 1,80% staat. We verwachten dat de verkrappingscyclus van de NBH ten minste tot begin 2022 zal duren.

Wat de wisselkoersen betreft, was het derde kwartaal een volatiele periode voor de Tsjechische kroon. Die apprecieerde in november licht ten opzichte van de euro na de sterker dan verwachte renteverhoging door de CNB. We verwachten dat de kroon geleidelijk verder zal appreciëren ten opzichte van de euro, voornamelijk als gevolg van het renteverskil met de eurozone. De Hongaarse forint was in het derde kwartaal nog volatiler dan de Tsjechische kroon en daalde per saldo in waarde ten opzichte van de euro. We verwachten dat de Hongaarse forint in het vierde kwartaal grosso modo stabiel zal blijven rond het huidige niveau. Na een mogelijke tijdelijke appreciatie in het eerste kwartaal van 2022 als gevolg van het renteverskil met de eurozone, zal de forint waarschijnlijk weer geleidelijk depreciëren ten opzichte van de euro als gevolg van de inflatieverschillen.

Guidance	<p>Guidance voor het volledige boekjaar 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nettorente-inkomsten: onveranderd op ongeveer 4,4 miljard euro. ▪ Exploitatiekosten exclusief bankenheffing: bijgesteld tot iets minder dan +2% jaar-op-jaar like-for-like (daar komen bovenop: het effect van de overname van OTP Banka Slovensko vanaf 2021, de -18 miljoen euro voor de eenmalige Covid-bonus in het tweede kwartaal van 2021 en de eenmalige posten in het derde kwartaal van 2021 (voornamelijk met betrekking tot Ierland)). ▪ Kredietkostenratio: aangepast tot ongeveer -10 basispunten (exclusief mogelijke verdere terugnames van ECL in verband met de coronacrisis in het vierde kwartaal van 2021). <p>Bazel IV-impact (uitgaande van een statische balans op 30 september 2021): herbevestigd op ruwweg 8 miljard euro hogere risicogewogen activa, op fully loaded basis (impact tussen 2025 en 2033). Dat komt overeen met een inflatie van de risicogewogen activa van 7% en een invloed van -1,1 procentpunt op de common equity ratio op 30 september 2021. De impact van Bazel IV wordt gefaseerd ingevoerd, bijgevolg zal de first-time application impact op de risicogewogen activa in 2025 slechts ongeveer 2 miljard euro bedragen.</p>
-----------------	--

Agenda	Dividend: ex-coupon date 15-11-2021, record date 16-11-2021, payment date 17-11-2021. 4KW2021 resultaten: 10 februari 2022
Meer informatie over 3KW2021	Kwartaalrapport: www.kbc.com / Investor Relations / Rapporten Bedrijfspresentatie: www.kbc.com / Investor Relations / Presentaties
Gedetailleerde impact van de coronavirus crisis	Kwartaalrapport, toelichting 1.4 in 'Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS' Bedrijfspresentatie, section 2 m.b.t. 'Covid-19'
Definitie van ratio's	Details van ratio's en termen in het laatste deel van het kwartaalrapport .

KBC Groep

Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS

3KW 2021 en 9M 2021

Dit deel werd nagezien door de Commissaris

Terminologie

AC: Geamortiseerde kostprijs

AFS: Voor verkoop beschikbaar (IAS 39)

ALM: Asset Liability Management

ECL: Verwachte kredietverlies

FA: Financiële Activa

FV: Reële waarde

FVO: Reële waarde optie

FVOCI: waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI

FVPL: reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

FVPL – overlay: reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening - overlaybenadering

GCA: Bruto-boekwaarde

HFT: Aangehouden voor handelsdoeleinden

MFVPL: verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT))

OCI: Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen

POCI: Aangekochte of uitgegeven activa met verminderde kredietwaardigheid

SPPI: Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen

SRB: Single Resolution Board

R/E: Overgedragen resultaat

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	9M 2021	9M 2020	3KW 2021	2KW 2021	3KW 2020
Nettorente-inkomsten	3.1	3 274	3 400	1 112	1 094	1 122
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	4 566	4 800	1 557	1 529	1 468
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 1 291	- 1 400	- 445	- 434	- 346
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	3.7	601	673	150	213	233
<i>Verdiende premies</i>	3.7	1 399	1 327	484	463	448
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 798	- 654	- 334	- 250	- 215
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	3.7	35	6	12	10	1
<i>Verdiende premies</i>	3.7	820	841	256	272	267
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 786	- 834	- 244	- 262	- 266
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	3.7	10	- 30	23	1	- 9
Dividendinkomsten		36	41	11	18	12
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	3.3	183	- 47	28	29	85
<i>Waarvan resultaat op aandelen (overlaybenadering)</i>		76	- 37	17	24	13
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI		5	4	4	- 1	1
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	1 357	1 207	467	450	390
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	1 975	1 763	686	650	575
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 618	- 556	- 219	- 200	- 184
Overige netto-inkomsten	3.6	168	139	77	38	37
TOTALE OPBRENGSTEN		5 671	5 394	1 884	1 853	1 872
Exploitatiekosten	3.8	- 3 318	- 3 168	- 1 025	- 972	- 926
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 1 842	- 1 703	- 659	- 607	- 564
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 1 223	- 1 191	- 279	- 283	- 267
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 252	- 274	- 87	- 83	- 96
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	245	- 1 060	45	123	- 63
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	272	- 1 018	66	130	- 52
<i>op goodwill</i>	3.10	0	0	0	0	0
<i>op overige</i>	3.10	- 27	- 42	- 21	- 6	- 11
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures		- 3	- 9	- 2	1	- 2
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		2 595	1 157	903	1 005	881
Belastingen		- 644	- 255	- 302	- 211	- 184
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		1 951	902	601	793	697
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen		0	0	0	0	0
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>		0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		1 951	902	601	793	697
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>		0	0	0	0	0
Winst per aandeel (in euro)						
Gewoon		4,59	2,08	1,41	1,87	1,64
Verwaterd		4,59	2,08	1,41	1,87	1,64

De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2020 en 2021 (de overname van OTP Banka Slovensko, de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN en de verkoop van de Ierse krediet- en depositoportefeuilles) beschrijven we in Toelichting 6.6 verder in dit rapport.

Overzicht van de impact van de 'overlay' benadering op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Op de aandelen aangehouden door de verzekeringsondernemingen in de groep wordt de overlaybenadering toegepast. Die aandelen, die volgens IAS 39 voornamelijk werden geclassificeerd als Voor verkoop beschikbaar, zouden volgens IFRS 9 worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Zolang IFRS 17 niet is ingevoerd, d.w.z. tot 31 december 2022, herclassificeert de overlaybenadering de extra volatiliteit die resulteert uit de toepassing van IFRS 9 van de winst-en-verliesrekening naar OCI (onderhevig aan EU goedkeuring).

De extra volatiliteit als gevolg van IFRS 9, die wordt geherclassificeerd van het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening naar de herwaarderingsreserve van aandelen (overlaybenadering), verwijst naar de niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen voor een bedrag van +96 miljoen euro in 9M 2021. Ze kan worden samengevat als het verschil tussen

- het IFRS 9-resultaat (zonder toepassing van de overlaybenadering): +173 miljoen euro waarvan +176 miljoen euro aan gerealiseerde en niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen opgenomen in Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en -3 miljoen euro belastingen;
- het IAS 39-resultaat: +76 miljoen euro, bestaande uit een netto gerealiseerd resultaat van +91 miljoen euro en een bijzondere waardevermindering van -15 miljoen euro.

Vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income)

(in miljoenen euro)	9M 2021	9M 2020	3KW 2021	2KW 2021	3KW 2020
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 951	902	601	793	697
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 951	902	601	793	697
OCI DIE NAAR DE W&V KAN WORDEN OVERGEBOEKT	60	- 316	- 65	141	20
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	- 353	90	- 49	- 79	80
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen - overlay	96	- 81	- 13	59	5
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	192	10	30	24	29
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	174	- 437	- 26	160	- 130
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	- 49	99	- 7	- 24	34
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0	0	0	0
Overige mutaties	0	3	0	0	2
OCI DIE NIET NAAR DE W&V ZAL WORDEN OVERGEBOEKT	271	- 31	- 31	97	- 35
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	49	5	0	5	6
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	224	- 39	- 31	91	- 41
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	- 2	5	0	0	1
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	- 2	0	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	2 282	555	505	1 031	683
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 282	555	505	1 031	683

De belangrijkste bewegingen in OCI (9M 2021 tegenover 9M 2020):

- **Nettowijziging van de herwaarderingsreserve (FVOCI schuldinstrumenten):** de -353 miljoen euro in 9M 2021 wordt voornamelijk verklaard door hogere rentevoeten. De +90 miljoen euro in 9M 2020 wordt voornamelijk verklaard door lagere rentevoeten. Bemerk dat 9M 2020 compenserende effecten bevat in 1KW versus 2KW en 3KW 2020: de -182 miljoen euro in 1KW 2020 was negatief beïnvloed door hogere credit spreads, terwijl de +192 miljoen euro en +80 miljoen euro in respectievelijk 2KW en 3KW 2020 gekenmerkt waren door lagere rentevoeten en credit spreads.
- **Nettowijziging van de herwaarderingsreserve (FVPL aandelen - overlaybenadering):** de +96 miljoen euro in 9M 2021 is te verklaren door positieve reëlewaardewijzigingen, deels gecompenseerd door overboekingen naar het nettoresultaat (meerwaarden op verkopen deels gecompenseerd door bijzondere waardeverminderingen). De -81 miljoen euro in 9M 2020 is te verklaren door negatieve reëlewaardewijzigingen, deels gecompenseerd door overboekingen naar het nettoresultaat (bijzondere waardeverminderingen deels gecompenseerd door meerwaarden op verkopen).
- **Nettowijziging in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking):** de +192 miljoen euro in 9M 2021 is voornamelijk te verklaren door een algemene renteverhoging. In 9M 2020 steeg de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking) met 10 miljoen euro veroorzaakt door diverse (elkaar deels compenserende) elementen.
- **Nettowijziging van de omrekeningsverschillen:** de +174 miljoen euro in 9M 2021 wordt voor het grootste deel verklaard door de appreciatie van de CZK en de HUF t.o.v. de EUR, ten dele gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (-49 miljoen euro). De nettowijziging van de omrekeningsverschillen in 9M 2020 (-437 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de substantiële verzwakking van de CZK en HUF t.o.v. de EUR. Dat werd slechts ten dele gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (+99 miljoen euro). Bemerk dat het hedgingbeleid van deelnemingen in niet-euro sedert midden 2019 er op gericht is om de kapitaalsratio van de groep te stabiliseren (en niet het eigen vermogen van de aandeelhouders).
- **Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen:** de +49 miljoen euro in 9M 2021 is voornamelijk te verklaren door positieve reëlewaardewijzigingen in verband met een wijziging van de statuten van een niet-beursgenoteerde participatie, waardoor KBC recht heeft op een hogere vergoeding in geval van een exit.
- **Nettowijziging van toegezegdpensioenregelingen:** de +224 miljoen euro in 9M 2021 wordt verklaard door de impact van de hogere discontovoet toegepast op de verplichtingen en het positieve rendement op de fondsbeleggingen deels gecompenseerd door de impact van een verhoogde inflatieverwachting op deze verplichtingen. De verwachte inflatie wordt vanaf 3KW 2021 op kwartaalbasis berekend in functie van een marktgebaseerde inflatiecurve tegenover de voorheen toegepaste jaarlijkse éénpuntsschatter. De -39 miljoen euro in 9M 2020 bevat compenserende effecten in 1KW versus 2KW en 3KW 2020.

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	30-09-2021	31-12-2020
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen		56 319	24 583
Financiële activa	4.0	278 986	286 386
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	237 594	243 527
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	15 927	18 451
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	25 220	24 248
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	9 018	8 695
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	245	160
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen, verzekeringen		200	145
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico		300	1 360
Belastingvorderingen		1 317	1 624
<i>Actuele belastingvorderingen</i>		185	125
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>		1 133	1 499
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten		10 045	19
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures		37	24
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen		3 580	3 691
Goodwill en andere immateriële vaste activa		1 731	1 551
Overige activa		1 821	1 361
TOTAAL ACTIVA		354 336	320 743
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	304 248	276 781
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	282 608	254 053
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	20 619	21 409
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	6 041	7 157
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	1 021	1 319
Technische voorzieningen vóór herverzekering		18 971	18 718
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico		- 240	99
Belastingverplichtingen		422	498
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>		60	79
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>		362	419
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten		4 483	0
Voorzieningen voor risico's en kosten		259	209
Overige verplichtingen		2 598	2 908
TOTAAL VERPLICHTINGEN		330 740	299 214
Totaal eigen vermogen	5.10	23 596	21 530
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	22 096	20 030
Additionele tier 1-instrumenten opgenomen in eigen vermogen	5.10	1 500	1 500
Minderheidsbelangen		0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		354 336	320 743

De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2020 en 2021 beschrijven we in Toelichting 6.6.

De toename van het balanstotaal in 9M 2021 wordt voornamelijk verklaard door uitgiftes van depositocertificaten en repo's met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, wat aanleiding geeft tot hogere tegoeden bij centrale banken dankzij verhoogde opportuniteiten voor money market en repoverrichtingen.

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Overgedragen resultaat	Totaal herwaar- derings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	Additionele tier 1- instrumenten in eigen vermogen	Minder- heids- belangen	Totaal eigen vermogen
30-09-2021									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	1 459	5 514	- 1	13 146	- 88	20 030	1 500	0	21 530
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	1 951	0	1 951	0	0	1 951
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	0	332	331	0	0	331
Subtotaal	0	0	0	1 950	332	2 282	0	0	2 282
Dividenden	0	0	0	- 183	0	- 183	0	0	- 183
Coupon op AT1	0	0	0	- 34	0	- 34	0	0	- 34
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	- 1	1	0	0	0	0
Inkoop/verkoop van eigen aandelen	0	0	1	0	0	1	0	0	1
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	1	1 732	333	2 066	0	0	2 066
Saldo aan het einde van het jaar	1 459	5 514	0	14 878	245	22 096	1 500	0	23 596
2020									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	1 458	5 498	- 2	11 732	37	18 722	1 500	0	20 222
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	1 440	0	1 440	0	0	1 440
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	0	- 102	- 102	0	0	- 102
Subtotaal	0	0	0	1 440	- 102	1 339	0	0	1 339
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Coupon op AT1	0	0	0	- 50	0	- 50	0	0	- 50
Kapitaalverhoging	1	17	0	0	0	18	0	0	18
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	23	- 23	0	0	0	0
Inkoop/verkoop van eigen aandelen	0	0	1	0	0	1	0	0	1
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	1	17	1	1 414	- 125	1 308	0	0	1 308
Saldo aan het einde van het jaar	1 459	5 514	- 1	13 146	- 88	20 030	1 500	0	21 530

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Overgedragen resultaat	Totaal herwaarde- dings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	Additionele tier 1- instrumenten in eigen vermogen	Minder- heids- belangen	Totaal eigen vermogen
30-09-2020									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	1 458	5 498	- 2	11 732	37	18 722	1 500	0	20 222
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	902	0	902	0	0	902
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	3	- 351	- 348	0	0	- 348
Subtotaal	0	0	0	905	- 351	555	0	0	555
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Coupon op AT1	0	0	0	- 34	0	- 34	0	0	- 34
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	22	- 22	0	0	0	0
Inkoop/verkoop van eigen aandelen	0	0	1	0	0	1	0	0	1
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	1	893	- 372	522	0	0	522
Saldo aan het einde van het jaar	1 458	5 498	- 1	12 625	- 336	19 244	1 500	0	20 744

30-09-2021

Na goedkeuring door de Algemene Vergadering van 6 mei 2021, werd op 19 mei 2021 een slotdividend van 0,44 euro per aandeel uitbetaald (in totaal 183 miljoen euro). Het slotdividend werd afgetrokken van de ingehouden winst in het tweede kwartaal van 2021.

De ECB restricties in verband met dividenduitkeringen en inkoop van eigen aandelen werden opgeheven op 30 september 2021. Als gevolg, heeft de Raad van Bestuur van KBC Groep van 10 november 2021 besloten om een interim dividend van 3,00 euro per aandeel uit te betalen (in lijn met eerdere beslissingen en de dividend payout policy), bestaande uit:

- 2,00 euro per aandeel over het boekjaar 2020
- 1,00 euro per aandeel, als voorschot op het slotdividend voor 2021

Hierdoor bedraagt het interim dividend 3,00 euro per aandeel (1 250 miljoen euro in totaal), betaalbaar op 17 november 2021. Het bedrag van 1 250 miljoen wordt uitbetaald en in mindering gebracht van de ingehouden winst in het vierde kwartaal van 2021 (zie tevens Toelichting 6.8 Gebeurtenissen na balansdatum verder in dit rapport).

2020

De vermogensmutaties in 2020 bevatten een overboeking van herwaarderingsreserve (FVOCI aandelen) naar overgedragen resultaat voor 23 miljoen euro bij realisatie, voornamelijk gerelateerd aan een bedrijfsactie.

In het 4KW 2020 heeft KBC de waarderingsregels voor immateriële activa gewijzigd. Volgens de aanbevelingen van IAS8, is de wijziging van waarderingsregel retroactief toegepast (alsof de nieuwe waarderingsregel al toepasselijk was). Hierdoor werd het Eigen vermogen van de aandeelhouders per 30 september 2020 retroactief gewijzigd (daling met 140 miljoen euro). Voor meer informatie zie Verklaring van overeenstemming (Toelichting 1.1) in het jaarverslag van 2020.

(in miljoenen euro)	30-09-2021	31-12-2020
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	777	1 130
Herwaarderingsreserve FVPL aandelen - overlay	421	325
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	66	15
Afdekkingsreserve kasstroomafdekkingen	- 1 102	- 1 294
Omrekeningsverschillen	- 208	- 382
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	114	163
Wijziging in toegezegdpensioenregelingen	179	- 45
Eigen kredietrisico via eigen vermogen	- 1	1
Totaal herwaarderingsreserves	245	- 88

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)	Toelichting (1)	9M 2021	9M 2020
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat vóór belastingen	Geconsolideerde winst- en verliesrekening	2 595	1 157
Aanpassingen voor non-cash items in winst-en-verlies		179	1 629
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		- 2 380	- 10 104
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		29 290	31 579
Betaalde belastingen		- 357	- 437
Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten		29 328	23 824
INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Aankoop en opbrengst van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	3 437	- 4 688
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel zonder de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)		- 71	0
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel zonder de afgestoten geldmiddelen (incl. dalingen in participatiepercentages)		0	28
Aankoop en opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)		- 205	- 228
Aankoop en opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa (exclusief goodwill)		10	107
Overige		20	28
Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten		3 191	- 4 753
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Geconsol. vermogensmut.	1	2
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	- 340	949
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	736	- 88
Kapitaalaflossingen van financiële leasing		0	0
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Opbrengst van de uitgifte van bevoorrechte aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgekeerde dividenden	Geconsol. vermogensmut.	- 183	0
Coupon op additionele tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	- 34	- 34
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		180	829

(in miljoenen euro)	Toelichting (1)	9M 2021	9M 2020
MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Nettotoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten		32 699	19 900
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar		47 794	29 118
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		738	- 1 786
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode		81 230	47 231
COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Geconsol. Balans	56 319	28 227
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, excl. reverse repo's	4.1	3 463	1 114
Reverse repo's met kredietinstel. & beleggingsondernemingen in minder dan drie maanden	4.1	27 057	23 351
Bankdeposito's terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	4.1	- 5 608	- 5 460
Geldmiddelen en kasequivalenten in groepen activa die worden afgestoten		0	0
Totaal		81 230	47 231
<i>Waarvan niet beschikbaar</i>		0	0

(1) De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd de exacte bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.

De nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten in 9M 2021 (+29 328 miljoen euro) omvatten voornamelijk een sterke depositogroei, dankzij onder andere hogere depositocertificaten, zichtdeposito's, repo's en deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen. 9M 2021 omvat ook 2,5 miljard euro bijkomende opname aan TLTRO III funding (wat de totale TLTRO III funding op 24,5 miljard euro brengt).

De nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten in 9M 2020 (+23 824 miljoen euro) wordt grotendeels verklaard door +19,5 miljard euro TLTRO III funding, in combinatie met het gerealiseerd resultaat.

De nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten in 9M 2021 (+3 191 miljoen euro) omvatten onder andere investeringen in schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs dat de vervaldag bereikte.

De nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten in 9M 2020 (-4 753 miljoen euro) wordt grotendeels verklaard door bijkomende investeringen in schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De nettokasstromen uit financieringsactiviteiten in 9M 2021 (+180 miljoen euro) omvatten vooral de uitgifte van Senior Holdco instrumenten (2,2 miljard euro) en een Tier 2 instrument (750 miljoen euro) ter vervanging van de verwachte call van een Tier 2 instrument begin 2022, bijna volledig gecompenseerd door covered bonds (1,2 miljard euro) en Senior Holdco instrumenten (750 miljoen euro) die de vervaldag bereikten, een dividenduitkering (183 miljoen euro) en terugbetalingen.

De nettokasstromen uit financieringsactiviteiten in 9M 2020 (+829 miljoen euro) omvat vooral de uitgifte van Senior Holdco instrumenten voor 1 750 miljoen euro, gedeeltelijk gecompenseerd door terugbetalingen. De covered bond positie van 1 miljard euro, die op vervaldag kwam in mei, werd volledig hernieuwd in juni.

Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving

Verklaring van overeenstemming (toelichting 1.1 in de jaarrekening 2020)

Het verkorte tussentijdse financiële verslag van de KBC-groep over de periode die eindigde op 30 september 2021 is opgesteld in overeenstemming met IAS 34, 'Tussentijdse financiële verslaggeving'. Het verkorte tussentijdse financiële verslag moet worden gelezen samen met de jaarrekening voor het boekjaar dat eindigde op 31 december 2020, die is opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS).

De volgende IFRS-normen werden van kracht op 1 januari 2021, maar KBC paste deze reeds vervroegd toe:

- Wijzigingen aan IAS39 en gerelateerde geaffecteerde standaarden:
 - In het kader van de tweede fase van de IBOR-hervorming heeft de IASB een aantal wijzigingen aan IAS 39 en gerelateerde geaffecteerde standaarden aangebracht. Deze wijzigingen bieden een tijdelijke vrijstelling van de toepassing van specifieke vereisten inzake hedge accounting op hedge relaties die rechtstreeks worden beïnvloed door de IBOR hervorming. KBC heeft deze wijzigingen reeds vervroegd toegepast in 2020. Voor meer informatie verwijzen we naar het 2020 jaarverslag, naar het hoofdstuk 'Hoe beheren we onze risico's?'.

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2021. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt:

- IFRS 17

In mei 2017 publiceerde de IASB IFRS 17 (Verzekeringscontracten), een omvattende nieuwe boekhoudnorm voor verzekeringscontracten die de grondslagen bevat voor opname en waardering, voorstelling en informatieverstrekking. Zodra IFRS 17 van kracht is, zal hij IFRS 4 (Verzekeringscontracten) vervangen, die werd gepubliceerd in 2005. IFRS 17 geldt voor alle types verzekeringscontracten, ongeacht het type entiteiten waardoor ze worden uitgegeven, en voor bepaalde garanties en financiële instrumenten met discretionaire winstdeling. Daarop zullen enkele uitzonderingen gelden. De algemene doelstelling van IFRS 17 is een boekhoudkundig model voor verzekeringscontracten te bieden dat nuttiger en consistent is voor verzekeraars. In tegenstelling tot de verplichtingen van IFRS 4, die grotendeels gebaseerd zijn op grandfathering van de vroegere lokale grondslagen van de financiële verslaggeving, biedt IFRS 17 een compleet model voor verzekeringscontracten dat alle relevante boekhoudkundige aspecten omvat.

De kern van IFRS 17 is het algemene model, aangevuld met een specifieke aanpassing voor contracten met directe winstdeling (de variabelevergoedingsaanpak) en een vereenvoudigde aanpak (de premieallocatieaanpak) vooral voor contracten met een korte looptijd. IFRS 17 zal gelden voor de verslagperiodes die beginnen op of na 1 januari 2023 (onder voorbehoud van goedkeuring door de EU), en waarvoor vergelijkende cijfers zijn vereist. KBC heeft in 2018 een groepswijd project opgestart om IFRS 17 te implementeren. Het project is opgebouwd uit deelprojecten zoals data delivery, lokale rapportering, impact op business en strategische gevolgen, guidance en ondersteuning, geconsolideerde rapportering en IFRS 17-berekeningstool.

Het project wordt aangestuurd door de verzekeringsbusiness en Finance samen en betreft alle afdelingen en entiteiten op groeps- en lokaal niveau die ermee te maken hebben. In het voorbije jaar lag de focus op de verdere uitwerking van een eenduidige interpretatie van de IFRS 17-standaard en de verdere implementatie van een IFRS17-compliant proces voor de boekhoudkundige afsluiting. De interpretatie van de IFRS 17-standaard werd gaandeweg bijgestuurd waar nodig wanneer nieuwe informatie ter beschikking kwam van externe of interne bronnen. Zo houden we nu eveneens rekening met de wijzigingen aan de originele standaard die door de IASB gepubliceerd werden in juni 2020.

Het definitieve goedkeuringsadvies van EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) over IFRS 17, met inbegrip van de wijzigingen van juni 2020, is op 31 maart 2021 bij de Europese Commissie ingediend. Net als bij het ontwerpgoedkeuringsadvies hebben de EFRAG-bestuursleden in hun definitieve advies geen consensus bereikt over de jaarlijkse cohortvereiste voor specifieke soorten verzekeringscontracten. Op 16 juli 2021 stemde het Accounting Regulatory Committee (ARC) voor goedkeuring van IFRS 17 "Verzekeringscontracten" voor gebruik in de Europese Unie. De publicatie van de definitieve EU-verordening wordt verwacht in het vierde kwartaal van 2021. In deze goedkeuring is een oplossing opgenomen voor het probleem van de jaarlijkse cohortvereiste voor bepaalde soorten verzekeringscontracten.
- Overige
 - De IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS en IFRIC-normen gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar hun impact wordt momenteel als verwaarloosbaar ingeschat.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving (toelichting 1.2 in de jaarrekening 2020)

Een samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving wordt gegeven in het jaarverslag van de KBC-groep op 31 december 2020.

	Wisselkoers op 30-09-2021		Wisselkoersgemiddelde in 9M 2021	
	1 EUR =vreemde munt	Wijzigingen t.o.v. 31-12-2020 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR =vreemde munt	Wijzigingen t.o.v. het gemiddelde 9M 2020 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR
CZK	25,495	3%	25,786	2%
HUF	360,19	1%	356,70	-2%

COVID-19 overzicht (toelichting 1.4)

Inleiding

De Covid-19 pandemie heeft de wereldeconomie zwaar getroffen in 2020. De aanzienlijke verslechtering van de economische vooruitzichten heeft geleid tot een ongekende beleidsreactie van de centrale banken en regeringen over de hele wereld.

Intussen hebben we samen met overheidsinstellingen hard gewerkt om alle klanten die door de Covid-19 pandemie zijn getroffen te helpen, door op efficiënte wijze diverse steunmaatregelen aan te bieden, waaronder uitstel van kredietbetalingen. In onze kernlanden samen hebben we eind september 2021 in totaal voor 10,9 miljard euro uitstel van kredietbetalingen verleend (inclusief EBA-conforme moratoria en de huidige niet-EBA-conforme regeling in Hongarije, maar exclusief Ierland aangezien gedefinieerd als activa onder IFRS 5). Ongeveer 97% van de EBA-conforme moratoria is inmiddels verstreken en voor bijna 97% van deze leningen zijn de betalingen volledig hervat. Daarnaast hebben we voor ongeveer 1 miljard euro aan leningen toegekend in het kader van Covid-19-overheidsgarantieregelingen in onze thuismarkten.

Recentste overzicht van de verschillende overheids- en sectormaatregelen in elk van onze kernlanden

In Hongarije werd het algemeen uitstel van betaling onder dezelfde voorwaarden verlengd tot oktober 2021 met de optie om onder bepaalde voorwaarden verder te verlengen tot en met juni 2022. Deze opt-in verlenging resulteerde in een modificatie verlies geboekt in het derde kwartaal van 2021 van 5 miljoen euro (zie ook Toelichting 3.10).

Aangaande de Covid-19-overheidsgarantieregelingen, werd er een tweede verlenging goedgekeurd door de Belgische overheid van het Covid II programma (opgestart in het derde kwartaal van 2020 voor een maximaal bedrag van 10 miljard euro). Deze overheidswaarborg dekt 80% van alle verliezen, in totaal.

Verder waren er geen veranderingen in de verschillende overheids- en sectormaatregelen in onze kernlanden in het derde kwartaal van 2021. Voor het volledige overzicht verwijzen we naar het jaarverslag over 2020.

Belangrijkste Covid-19 gerelateerde posten die invloed hebben op de resultaten, op de herwaarderingsreserves, de liquiditeit en de solvabiliteit

Meer informatie vindt u in Toelichting 1.4 in het jaarverslag over 2020.

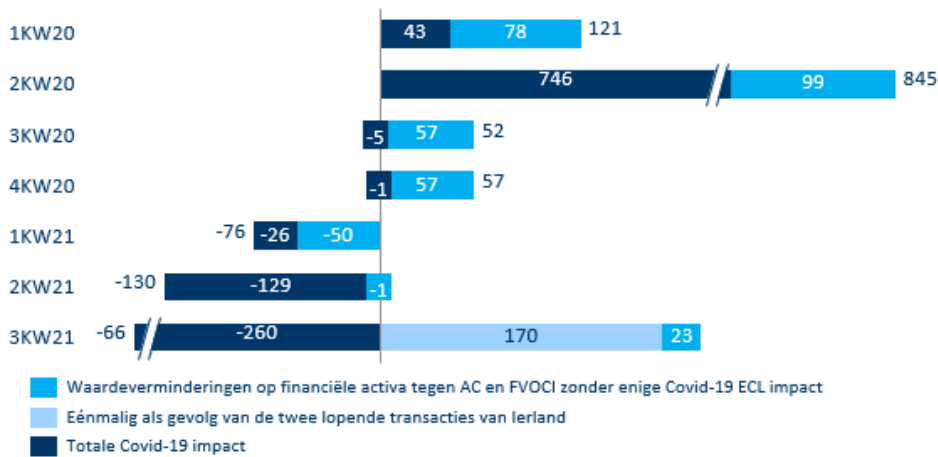
Details over het effect van de Covid-19 crisis op de waardeverminderingen op kredieten

Zoals vermeld in ons jaarverslag over 2020 zijn onze modellen voor verwachte kredietverliezen (ECL-modellen) niet in staat om alle specificiteiten van de Covid-19-crisis adequaat weer te geven, noch de verschillende overheidsmaatregelen die in de verschillende landen zijn genomen om gezinnen, kmo's en bedrijven door deze crisis te helpen.

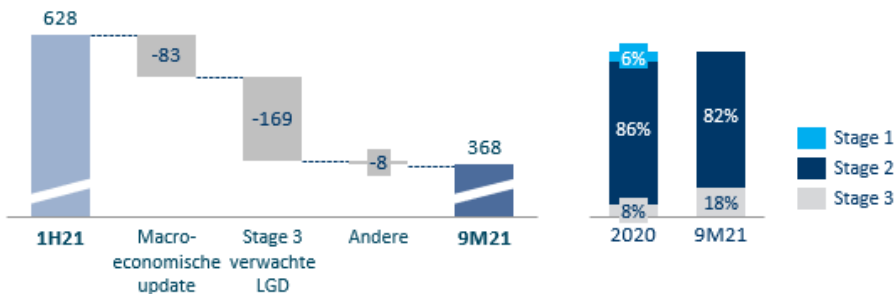
Daarom is een expert gebaseerde berekening op portefeuilleniveau nodig via een management overlay. In het derde kwartaal van 2021 heeft KBC zijn beoordeling van de impact van Covid-19 geüpdatet. Die update resulteerde in een totaal collectief verwacht kredietverlies ingevolge Covid-19 van 368 miljoen euro op het einde van het derde kwartaal van 2021 (783 miljoen euro op jaareinde 2020). Dat impliceert een terugname in de winst-en-verliesrekening van 260 miljoen euro in het derde kwartaal van 2021, tegenover een terugname van 155 miljoen euro in het eerste half jaar van 2021 (26 miljoen in het eerste kwartaal van 2021 en 129 miljoen in het tweede kwartaal van 2021).

Deze terugname ten opzichte van het vorige kwartaal is voornamelijk het gevolg van het gebruik van verbeterde macro-economische vooruitzichten met een aansluitende verlaging van de toegepaste stress (d.w.z. wij hebben de te verwachten kredietverliezen verlaagd voor het deel van de huidige portefeuille dat naar verwachting zal overgaan naar stage 3, als gevolg van de Covid-19-crisis).

Waardeverminderingen op financiële activa tegen AC en FVOCI

Totale Covid-19 impact (incl. management overlay)

De totale collectief beoordeelde Covid-19 impact van 368 miljoen euro is op te delen in 0% stage 1, 82% stage 2 en 18% stage 3 (ten opzichte van 6%-86%-8% op jaareinde 2020). Het relatief hogere stage 3 percentage komt voort uit de vermelde terugname van de collectieve Covid-19 waardeverminderingen gesitueerd in stage 1 en stage 2 ten gevolge van de verbeterde macro-economische vooruitzichten en conform aangepaste stress.

Net als in de voorgaande kwartalen is de management overlay opgenomen als stage 2 voor de bestaande performing portefeuille en stage 3 voor de bestaande non-performing portefeuille. Bijkomende waardeverminderingen als gevolg van Covid-19 op individueel beoordeelde kredieten in stage 3 zijn al opgenomen in de specifieke voorziening van de positie (dus al opgenomen in de waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening) en worden dus niet opgenomen in de management overlay.

Collectieve Covid-19 ECL per land – per scenario:

in m EUR	Performing portefeuille				Non-Performing portefeuille	Totaal 9M21	3KW21	2KW21	1KW21	4KW20	3KW20	2KW20	1KW20
	Optimistisch 10%	Basis 80%	Pessimistisch 10%	Toegewezen waarschijnlijkheid									
KBC Groep	265	297	393	303	65	368	-260	-129	-26	-1	-5	746	43
<i>Per land:</i>													
Belgie	132	138	144	138	20	158	-169	-66	-20	3	-3	378	35
Tsjechië	65	69	84	70	8	78	-56	-30	2	-5	9	152	6
Slowakije	17	20	23	20	0	20	-10	-6	-1	0	-3	39	1
Hongarije	32	38	75	41	0	41	-3	-9	-3	2	-1	54	1
Bulgarije	5	11	18	11	5	16	-4	-4	0	1	-5	28	n/a
Ierland	14	21	49	23	32	55	-18	-14	-4	-2	-2	95	n/a
versus 6M21 :	447	542	837	562	66	628							

Sector gedreven Covid-19 ECL – per scenario:

KBC Groep	Performing portefeuille				TOTAAL
	Kritisch kwetsbare sectoren	Medium kwetsbare sectoren	Minder kwetsbare sectoren	Hypotheek-leningen & andere retail	
<i>in m EUR</i>	150%	100%	50%		
September 2021					
Basis-scenario	18	171	34	74	297
Optimistisch scenario	17	156	31	61	265
Pessimistisch scenario	24	212	40	117	393

Vanaf het derde kwartaal, met het oog op een terugkeer naar het standaard Impairment proces, heeft KBC ook beslist om een collectieve migratie naar stage 2 toe te passen. Deze migratie bestaat uit twee stage 1 deelportefeuilles waar de terugbetaling nog onzeker blijft, namelijk de kritisch kwetsbare klanten in het Corporate en KMO-segment en de nog actieve uitstel van betalingen (zowel particulier als ondernemingsklanten) of uitstel van betalingen die minder dan 6 maanden beëindigd zijn. De betrokken dossiers zullen na een proefperiode van 6 maanden naar stage 1 terugkeren, indien geen andere tekenen van een toename van het kredietrisico worden vastgesteld. Deze management beslissing heeft geleid tot een verschuiving van 3,3 miljard aan uitstaande kredieten van stage 1 naar stage 2, exclusief deze migratie zien we enkel beperkte PD-verschuivingen in de totale portefeuille (voor meer info zie Toelichting 4.2.1.).

Economische scenario's

De economische vooruitzichten zijn opnieuw optimistischer dan in het vorige kwartaal en we verwachten dan ook dat het tempo van het herstel hoog zal blijven. Over het geheel genomen houden wij vast aan onze positieve economische vooruitzichten, ondanks nieuwe onzekerheden op de weg naar normalisatie van de economie. Deze zijn onder meer ontstaan door de verspreiding van de Delta-variant en de huidige verstoringen in de toeleveringsketen. Gezien deze onzekerheid blijven we werken met drie alternatieve scenario's: een basisscenario, een optimistischer scenario en een pessimistischer scenario.

De definitie van elk scenario weerspiegelt de laatste ontwikkelingen met betrekking tot het virus en de economie, waarbij we voor het derde kwartaal van 2021 de volgende waarschijnlijkheidspercentages toekennen: 80% voor het basis, 10% voor het pessimistische en 10% voor het optimistische (in lijn met het tweede kwartaal van 2021).

De economische vooruitzichten voor de thuismarkten blijven afgestemd op die van de eurozone en bevestigen de beter dan verwachte veerkracht van de economie.

In de onderstaande tabel (in overeenstemming met de KBC-verwachtingen van september 2021) geven we die drie scenario's voor de drie belangrijkste indicatoren (bbp-groei, werkloosheidsgraad en huizenprijzenindex):

Macro-economisch scenario – indicatoren (September 2021)	2021			2022			
	Scenario	Optimistisch	Basis	Pessimistisch	Optimistisch	Basis	Pessimistisch
Reële BBP groei							
Eurozone		5,2%	4,2%	2,1%	5,6%	4,5%	2,2%
België		5,8%	5,3%	3,3%	5,1%	3,6%	2,1%
Tsjechië		3,8%	3,5%	1,8%	5,8%	4,5%	1,8%
Hongarije		7,5%	6,7%	4,3%	5,7%	5,1%	2,2%
Slovakije		4,6%	4,2%	2,8%	5,0%	4,6%	3,0%
Bulgarije		6,0%	4,6%	3,0%	4,0%	4,0%	3,0%
Ierland		13,0%	10,0%	6,0%	8,0%	5,0%	2,0%
Werkloosheidsgraad							
België		6,1%	6,5%	7,0%	5,5%	6,0%	6,5%
Tsjechië		2,7%	3,0%	4,2%	2,3%	2,6%	4,0%
Hongarije		3,6%	3,8%	4,5%	3,3%	3,5%	4,2%
Slovakije		7,5%	8,0%	9,0%	7,2%	7,5%	8,5%
Bulgarije		4,5%	5,0%	7,0%	4,3%	4,8%	6,0%
Ierland		7,5%	10,0%	16,0%	4,0%	6,0%	10,0%
Huizenprijzenindex							
België		6,0%	4,0%	2,0%	3,5%	2,5%	-2,0%
Tsjechië		10,3%	9,8%	8,0%	5,0%	3,7%	-0,6%
Hongarije		6,5%	4,5%	0,0%	6,0%	3,5%	-1,0%
Slovakije		8,0%	6,0%	2,0%	5,0%	3,0%	-2,0%
Bulgarije		5,5%	5,0%	3,8%	5,8%	4,8%	3,5%
Ierland		7,0%	4,5%	2,0%	5,0%	3,0%	0,0%

Noteer: Eurostat definitie, uitgezonderd voor Ierland (nationale Covid-19 werkloosheidsgraad)

Toelichting bij de segmentinformatie

Rapportering volgens de managementstructuur van de groep (toelichting 2.2 in de jaarrekening 2020)

Voor een beschrijving van de managementstructuur en gerelateerde rapporteringspresentatie verwijzen we naar Toelichting 2.1 van de jaarrekening 2020.

(in miljoenen euro)	Divisie							Groeps- center	Totaal
	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan:					
				Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Ierland		
9M 2021									
Nettorente-inkomsten	1 892	680	713	221	173	105	214	- 11	3 274
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	360	107	120	38	27	55	0	13	601
Verdiende premies	889	248	251	108	45	98	0	11	1 399
Technische lasten	- 528	- 141	- 131	- 71	- 18	- 43	0	2	- 798
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	- 38	44	30	7	10	12	0	0	35
Verdiende premies	605	135	81	29	23	28	0	0	820
Technische lasten	- 643	- 92	- 51	- 22	- 13	- 16	0	0	- 786
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	23	9	- 12	- 2	- 6	- 5	0	- 10	10
Dividendinkomsten	31	1	1	0	0	0	0	4	36
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	191	60	29	29	4	0	- 4	- 96	183
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	2	- 1	0	0	0	0	0	5	5
Nettoprovisie-inkomsten	982	161	218	143	53	26	- 3	- 4	1 357
Overige netto-inkomsten	157	18	- 5	2	4	3	- 14	- 2	168
TOTALE OPBRENGSTEN	3 599	1 078	1 093	437	265	197	194	- 100	5 671
Exploitatiekosten	- 1 878	- 599	- 785	- 253	- 193	- 105	- 234	- 56	- 3 318
Bijzondere waardeverminderingen	260	112	- 119	26	17	3	- 165	- 7	245
waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	258	116	- 94	34	17	4	- 149	- 7	272
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	- 2	- 2	0	0	0	0	0	0	- 3
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	1 979	590	189	211	89	95	- 206	- 163	2 595
Belastingen	- 468	- 90	- 119	- 31	- 22	- 10	- 56	33	- 644
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 511	500	70	180	67	85	- 261	- 130	1 951
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 511	500	70	180	67	85	- 261	- 130	1 951
9M 2020									
Nettorente-inkomsten	1 948	807	665	194	151	108	212	- 20	3 400
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	435	105	119	43	23	53	0	14	673
Verdiende premies	851	225	242	109	39	94	0	10	1 327
Technische lasten	- 415	- 120	- 123	- 66	- 16	- 41	0	5	- 654
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	- 53	38	22	1	9	11	0	0	6
Verdiende premies	615	147	79	26	26	27	0	0	841
Technische lasten	- 668	- 109	- 57	- 25	- 17	- 16	0	0	- 834
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 22	- 1	- 7	- 2	- 2	- 3	0	0	- 30
Dividendinkomsten	37	1	0	0	0	0	0	3	41
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	- 1	- 19	27	24	5	0	- 3	- 54	- 47
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	1	0	2	1	1	0	0	0	4
Nettoprovisie-inkomsten	850	157	203	141	44	20	- 2	- 4	1 207
Overige netto-inkomsten	116	15	7	3	7	2	- 6	1	139
TOTALE OPBRENGSTEN	3 311	1 103	1 039	406	238	192	201	- 59	5 394
Exploitatiekosten	- 1 868	- 564	- 663	- 244	- 156	- 106	- 157	- 72	- 3 168
Bijzondere waardeverminderingen	- 629	- 203	- 236	- 68	- 43	- 30	- 95	7	- 1 060
waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	- 615	- 193	- 216	- 51	- 43	- 28	- 95	7	- 1 018
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	- 8	- 1	0	0	0	0	0	0	- 9
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	807	335	140	94	39	56	- 51	- 124	1 157
Belastingen	- 202	- 54	- 27	- 18	- 9	- 6	6	28	- 255
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	605	281	113	76	30	50	- 45	- 97	902
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	605	281	113	76	30	50	- 45	- 97	902

Overige toelichtingen

Nettorente-inkomsten (toelichting 3.1 in de jaarrekening 2020)

(in miljoenen euro)	9M 2021	9M 2020	3KW 2021	2KW 2021	3KW 2020
Totaal	3 274	3 400	1 112	1 094	1 122
Rente-inkomsten	4 566	4 800	1 557	1 529	1 468
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet					
Financiële activa tegen AC	3 448	3 739	1 175	1 148	1 171
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	219	248	72	73	85
Afdekkingsderivaten	227	285	90	53	49
Financiële verplichtingen (negatieve rente)	295	136	102	98	81
Overige	15	6	0	9	0
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten					
Financiële activa verplicht aan reële waarde (niet voor handelsdoeleinden)	17	8	6	5	3
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	345	378	112	142	78
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	318	344	101	133	65
Overige financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0	0	0	0
Rentelasten	-1 291	-1 400	- 445	- 434	- 346
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet					
Financiële verplichtingen tegen AC	- 335	- 580	- 106	- 118	- 125
Financiële activa (negatieve rente)	- 187	- 44	- 70	- 61	- 26
Afdekkingsderivaten	- 438	- 467	- 152	- 121	- 132
Overige	- 6	- 5	- 3	- 1	- 3
Rentelasten op andere financiële instrumenten					
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 316	- 279	- 110	- 130	- 57
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	- 283	- 255	- 96	- 120	- 50
Financiële verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	- 9	- 22	- 3	- 3	- 3
Nettorentelasten m.b.t. toegezegdpensioenregelingen	- 1	- 2	0	0	- 1

De overgrote meerderheid van de negatieve rente op financiële verplichtingen en financiële activa heeft betrekking op transacties met centrale banken, interbancaire en professionele tegenpartijen, en de TLTRO III (meer informatie over de TLTRO III vindt u in Toelichting 4.1 Financiële instrumenten : opdeling volgens portefeuille en product).

Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (toelichting 3.3 in de jaarrekening 2020)

(in miljoenen euro)	9M 2021	9M 2020	3KW 2021	2KW 2021	3KW 2020
Totaal	183	- 47	28	29	85
Opdeling naar driver					
Marktwaarde-aanpassingen (xVA)	48	- 32	11	12	55
Waardeverandering van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer	- 92	- 65	- 33	- 52	- 2
Financiële instrumenten waarvoor de overlaybenadering wordt toegepast	76	- 37	17	24	13
Marktenzaal en overige	151	87	32	44	19

Het resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening in 3KW 2021 ligt 1 miljoen euro lager dan in 2KW 2021. De daling ten opzichte van het vorige kwartaal is toe te schrijven aan:

- Lagere dealingroom en andere inkomsten in 3KW 2021
- Lager nettoresultaat uit aandelen (verzekeringen) in 3KW 2021 tegenover 2KW 2021, gedreven door lagere winsten en hogere waardeverminderingen op aandelen.
- Eerder stabiele marktwaarde-aanpassingen.

Voor een groot deel gecompenseerd door

- Minder negatieve MTM ALM derivaten in 3KW 2021 tegenover 2KW 2021

Het resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening in 9M 2021 ligt 231 miljoen euro hoger dan in 9M 2020. Deze stijging is toe te schrijven aan:

- Een positief nettoresultaat uit aandelen (verzekeringen) in 9M 2021 tegenover een negatief nettoresultaat in 9M 2020, gedreven door hogere waardeverminderingen op aandelen, ingevolge dalende evolutie van de aandelenmarkten in 1KW 2020.
- Positieve marktwaardeaanpassingen in 9M 2021 tegenover negatieve marktwaardeaanpassingen in 9M 2020. Het positieve bedrag in 9M 2021 wordt verklaard door lagere credit exposure onder invloed van rentecurvebewegingen. Het aanzienlijke negatieve bedrag in 9M 2020 wordt voornamelijk verklaard door wijzigingen in de onderliggende marktwaarde van de derivatenportefeuille ten gevolge van lagere langetermijnrentevoeten, gedaalde aandelenmarkten en toegenomen counterparty credit spreads en KBC funding spreads in 1KW 2020. Dit was slechts gedeeltelijk hersteld in 2KW en 3KW 2020, met afgenomen counterparty credit spreads en KBC funding spreads, terwijl de verdere daling van de langetermijnrentevoeten gecompenseerd werd door de stijgende aandelenmarkten.
- Hogere dealingroom en andere inkomsten in 9M 2021 in België en in Tsjechië.

Gedeeltelijk gecompenseerd door

- Meer negatieve MTM ALM derivaten in 9M 2021 tegenover 9M 2020

Nettoprovisie-inkomsten (toelichting 3.5 in de jaarrekening 2020)

(in miljoenen euro)	9M 2021	9M 2020	3KW 2021	2KW 2021	3KW 2020
Totaal	1 357	1 207	467	450	390
Ontvangen provisies	1 975	1 763	686	650	575
Betaalde provisies	- 618	- 556	- 219	- 200	- 184
Indeling naar type					
Vermogensbeheerdiensten	878	752	306	288	245
Ontvangen provisies	936	795	328	308	260
Betaalde provisies	- 58	- 43	- 22	- 19	- 15
Bankdiensten	701	666	237	234	218
Ontvangen provisies	974	909	336	324	300
Betaalde provisies	- 273	- 243	- 98	- 90	- 81
Distributie	- 221	- 211	- 77	- 72	- 73
Ontvangen provisies	66	58	23	19	15
Betaalde provisies	- 287	- 269	- 99	- 91	- 88

De bouwstenen van de cijfers van de nettoprovisie-inkomsten van 2020 werden aangepast, resulterend in een verschuiving van ongeveer 20 miljoen euro voor het volledige jaar 2020 of ongeveer 5 miljoen euro per kwartaal, van Bankdiensten naar Vermogensbeheerdiensten, gerelateerd aan nettoprovisie-inkomsten van CSOB CZ Pension company.

Overige netto-inkomsten (toelichting 3.6 in de jaarrekening 2020)

(in miljoenen euro)	9M 2021	9M 2020	3KW 2021	2KW 2021	3KW 2020
Totaal	168	139	77	38	37
waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van					
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	22	10	23	- 1	1
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	0	0	- 2	0
waarvan andere, waaronder:	146	129	54	41	36
Inkomsten uit operationele leasingactiviteiten	73	61	27	26	20
inkomsten van Groep VAB	40	37	12	13	12
meerwaarde op verkoop KBC-toren Antwerpen	13	0	13	0	0
voorziening voor tracker mortgage review	- 13	- 6	- 13	0	- 6

Bemerking :

In 9M 2021 (nagenoeg allemaal in 3KW 2021):

- Verkoop van obligaties aan AC (+22 miljoen euro), voornamelijk in het kader van optimalisatie van de laagrentende obligatieportefeuille in België
- Verkoop van de KBC-toren in Antwerpen (+13 miljoen euro)
- Voorziening voor tracker mortgage review in KBC Bank Ierland (-13 miljoen euro)

In 9M 2020:

- Voorziening voor tracker mortgage review (in KBC Bank Ierland): -6 miljoen euro in 9M 2020 (bevat de aanleg van een bijkomende voorziening voor -4 miljoen euro met betrekking tot een sanctie).

Verzekeringsresultaten (toelichting 3.7.1 in de jaarrekening 2020)

(in miljoenen euro)	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
9M 2021				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	821	1 414	-	2 235
waarvan wijziging in voorziening voor niet-verdiende verzekeringspremie	0	- 139	-	- 138
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 786	- 799	-	- 1 585
Uitkeringen	- 842	- 642	-	- 1 485
Wijzigingen in technische voorzieningen	41	- 150	-	- 109
Ander technisch resultaat	16	- 7	-	9
Nettoprovisie-inkomsten	- 1	- 273	-	- 274
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 2	12	-	10
Algemene beheerskosten	- 113	- 188	- 2	- 303
Inteme schaderegelingskosten	- 6	- 45	-	- 51
Indirecte acquisitiekosten	- 22	- 51	-	- 73
Administratiekosten	- 85	- 93	-	- 177
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 81	166	- 2	83
Beleggingsopbrengsten (*)	293	71	51	414
Technisch-financieel resultaat	212	237	49	497
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	212	237	49	497
Belastingen	-	-	-	- 101
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	396
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	396
9M 2020				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	841	1 341	-	2 181
waarvan wijziging in voorziening voor niet-verdiende verzekeringspremie	0	- 118	-	- 117
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 834	- 655	-	- 1 489
Uitkeringen	- 867	- 597	-	- 1 464
Wijzigingen in technische voorzieningen	47	- 14	-	32
Ander technisch resultaat	- 13	- 44	-	- 57
Nettoprovisie-inkomsten	- 7	- 257	-	- 264
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 1	- 28	-	- 30
Algemene beheerskosten	- 111	- 185	- 2	- 298
Inteme schaderegelingskosten	- 6	- 45	-	- 50
Indirecte acquisitiekosten	- 24	- 54	-	- 78
Administratiekosten	- 81	- 87	-	- 168
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 113	215	- 2	100
Beleggingsopbrengsten (*)	250	74	18	343
Technisch-financieel resultaat	138	289	16	443
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	138	289	16	443
Belastingen	-	-	-	- 110
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	333
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	333

(*) 9M 2021 Beleggingsopbrengsten bestaat uit (in miljoenen euro): Nettorente-inkomsten (297), Netto dividendinkomsten (25), Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen FV met verwerking van waardeveranderingen in w&v (86), Overige netto-inkomsten (3), Bijzondere waardeverminderingen (2) en Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI (1).

(*) 9M 2020 Beleggingsopbrengsten bestaat uit (in miljoenen euro): Nettorente-inkomsten (347), Netto dividendinkomsten (25), Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen FV met verwerking van waardeveranderingen in w&v (-27), Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI (1), Overige netto-inkomsten (6) en Bijzondere waardeverminderingen (-10).

De niet-technische rekening omvat de resultaten van niet-verzekeraars zoals VAB Groep en ADD.

Opmerking: cijfers m.b.t. de verdiende premies bevatten niet de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, die ruwweg overeenkomen met de 'unit-linked' producten. De cijfers zijn vóór eliminatie van transacties tussen de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep (meer informatie vindt u in het jaarverslag over 2020).

In 9M 2021 werd het technisch resultaat schadeverzekeringen negatief beïnvloed door stormen: diverse overstromingen vanaf midden juli in België (-100 miljoen euro inschatting van het effect vóór invloed van herverzekering en vóór belasting, -79 miljoen euro na invloed van herverzekering en vóór belasting; waarvan 38 miljoen euro boven de wettelijke limiet) en een tornado in Tsjechië in juni (-24 miljoen euro vóór invloed van herverzekering).

In 9M 2020 werd het technische resultaat schadeverzekeringen positief beïnvloed door een laag schadeniveau grotendeels als gevolg van de lockdown in 2KW 2020, deels gecompenseerd door de stormen in België voor een bedrag van ongeveer -37 miljoen euro (vóór belasting en vóór invloed van herverzekering).

Bemerking: overname van bepaalde levens- en pensioenverzekeringen van NN in Bulgarije (zie Toelichting 6.6 verder in dit rapport).

Exploitatiekosten – winst-en-verliesrekening (toelichting 3.8 in de jaarrekening 2020)

De exploitatiekosten voor 3KW 2021 bevatten 24 miljoen euro gerelateerd aan banken- en verzekeringsheffingen (30 miljoen euro in 2KW 2021 en 21 miljoen euro in 3KW 2020). Het gevolg van de toepassing van IFRIC 21 (Heffingen) is dat bepaalde heffingen op voorhand geboekt worden in het eerste kwartaal van het jaar.

In 2KW 2021 werd beslist tot een exceptionele Covid bonus voor alle personeelsleden, in totaal voor 18 miljoen euro (5,1 miljoen euro in Business Unit België, 3,8 miljoen euro in Business Unit Tsjechië, 2,5 miljoen euro in Hongarije, 2,4 miljoen euro in Slovaakse, 1,9 miljoen euro in Bulgarije, 0,4 miljoen euro in Ierland en 1,5 miljoen euro in Groepscenter).

Bemerking: Eénmalige invloed van Ierland (zie Toelichting 6.6 verder in dit rapport).

Bijzondere waardeverminderingen – winst-en-verliesrekening (toelichting 3.10 in de jaarrekening 2020)

(in miljoenen euro)	9M 2021	9M 2020	3KW 2021	2KW 2021	3KW 2020
Totaal	245	- 1 060	45	123	- 63
Bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC en reële waarde via OCI	272	- 1 018	66	130	- 52
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC	270	- 1 013	65	130	- 51
Per product					
Leningen en voorschotten	250	- 997	65	115	- 49
Schuldpapier	- 1	0	- 3	1	- 1
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	20	- 16	2	14	- 1
Per type					
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	58	- 64	14	16	- 4
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	404	- 701	237	153	- 38
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	- 196	- 246	- 196	- 32	- 11
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid	4	- 1	9	- 7	2
Waarvan bijz. waardeverminderingen op fin. activa tegen reële waarde via OCI	2	- 5	2	0	- 1
Schuldpapier	2	- 5	2	0	- 1
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	3	- 3	1	0	- 1
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	- 2	1	- 1	1
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 27	- 42	- 21	- 6	- 11
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 7	- 5	- 7	0	- 3
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	- 11	- 5	- 9	- 4	- 4
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0	0	0	0
Overige	- 8	- 33	- 5	- 2	- 4

De bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen AC en FVOCI in 9M 2021 omvatten een terugname van +415 miljoen euro Covid-19 impact (waarvan +26 miljoen euro in 1KW 2021, +129 miljoen euro in 2KW 2021 en +260 miljoen euro in 3KW 2021) tegenover -784 miljoen euro aanleg in 9M 2020 (waarvan -43 miljoen euro in 1KW 2020, -746 miljoen euro in 2KW 2020 en +5 miljoen euro in 3KW 2020). Zie toelichting 1.4 van dit rapport voor meer informatie.

Daarnaast wordt het derde kwartaal van 2021 negatief beïnvloed door bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen AC en FVOCI in verband met de geplande verkoop van de kredietportefeuille bij KBC Bank Ireland voor een bedrag van -170 miljoen euro (voor meer informatie, zie Toelichting 6.6 verder in dit verslag). De bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen AC in 9M 2021 omvat ook 27 miljoen euro vrijgave, gerelateerd aan een aantal bedrijfsdossiers, vooral gesitueerd in België, Tsjechië en Hongarije.

De categorie 3 in 9M 2020 betreft voornamelijk bijzondere waardeverminderingen in België en Tsjechië gerelateerd aan een aantal bedrijfsdossiers.

Bijzondere waardeverminderingen op overige (Overige) omvatten -7 miljoen euro in 9M 2021 gerelateerd aan *modification* verliezen in Hongarije en -27 miljoen euro in 9M 2020, gerelateerd aan *modification* verliezen in België, Tsjechië en Hongarije. Bovendien omvat 3KW 2021 -15 miljoen euro éénmalige waardevermindering op (im)materiële activa in Ierland (voor meer informatie zie Toelichting 6.6 verder in dit rapport), terwijl 3KW 2020 de waardevermindering bevatte op een leasecontract met betrekking tot een gebouw van het hoofdkantoor in Hongarije voor -4 miljoen euro.

Belastingen (toelichting 3.12 in de jaarrekening 2020)

Belastingen in 3KW 2021 zijn negatief beïnvloed door de afboeking van uitgestelde belastingvorderingen in Ierland met betrekking tot overgedragen fiscale verliezen (voor meer informatie zie Toelichting 6.6 verder in dit rapport).

Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en product (toelichting 4.1 in de jaarrekening 2020)

(in miljoenen euro)	AC	FVOCI	MFVPL excl. HFT en overlay	Overlay	HFT	FVO	Afdek- kings- deriva- ten	Totaal	Pro Forma excl. Ierland
FINANCIËLE ACTIVA, 30-09-2021									
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's	6 842	0	0	0	1	0	0	6 843	
waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnenleningen op minder dan drie maanden								3 463	
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	156 153	0	559	0	0	0	0	156 712	
Handelsvorderingen	1 980	0	0	0	0	0	0	1 980	
Afbetalingskredieten	5 709	0	398	0	0	0	0	6 106	
Hypotheekleningen	65 734	0	162	0	0	0	0	65 895	
Termijnkredieten	71 296	0	0	0	0	0	0	71 296	
Financiële leasing	5 742	0	0	0	0	0	0	5 742	
Voorschotten in rekening-courant	5 205	0	0	0	0	0	0	5 205	
Overige	487	0	0	0	0	0	0	487	
Reverse repo's	27 581	0	0	0	1 195	0	0	28 777	
Met kredietinstell. & beleggingsondernemingen	27 466	0	0	0	1 195	0	0	28 661	
Met klanten	115	0	0	0	0	0	0	115	
Aandelen	0	299	9	1 333	443	0	0	2 083	
Beleggingscontracten, verzekeringen	0	0	14 283	0	0	0	0	14 283	
Schuldpapier	45 804	15 629	18	0	2 735	0	0	64 186	
Van publiekrechtelijke emittenten	40 056	10 620	0	0	2 622	0	0	53 298	
Van kredietinstell. & beleggingsondernemingen	3 520	2 154	0	0	35	0	0	5 709	
Van ondernemingen	2 228	2 855	18	0	78	0	0	5 179	
Derivaten	0	0	0	0	4 643	0	245	4 888	
Overige	1 213	0	0	0	0	0	0	1 213	
Totaal	237 594	15 927	14 870	1 333	9 018	0	245	278 986	
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020									
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	6 343	0	0	0	0	0	0	6 343	6 343
waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnenleningen op minder dan drie maanden								1 393	1 393
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	159 234	0	387	0	0	0	0	159 621	149 655
Handelsvorderingen	1 686	0	0	0	0	0	0	1 686	1 686
Afbetalingskredieten	5 476	0	273	0	0	0	0	5 749	5 705
Hypotheekleningen	71 841	0	109	0	0	0	0	71 950	62 106
Termijnkredieten	69 477	0	5	0	0	0	0	69 482	69 418
Financiële leasing	5 747	0	0	0	0	0	0	5 747	5 747
Voorschotten in rekening-courant	4 285	0	0	0	0	0	0	4 285	4 272
Overige	722	0	0	0	0	0	0	722	722
Reverse repo's	27 628	0	0	0	0	0	0	27 628	27 628
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	27 444	0	0	0	0	0	0	27 444	27 444
Met klanten	184	0	0	0	0	0	0	184	184
Aandelen	0	294	7	1 276	489	0	0	2 067	2 067
Beleggingscontracten, verzekeringen	0	0	13 830	0	0	0	0	13 830	13 830
Schuldpapier	48 965	18 157	53	0	2 542	0	0	69 717	68 478
Van publiekrechtelijke emittenten	42 432	12 301	0	0	2 479	0	0	57 212	55 973
Van kredietinstel. & beleggingsondernemingen	3 902	2 569	0	0	19	0	0	6 490	6 490
Van ondernemingen	2 631	3 286	53	0	45	0	0	6 014	6 014
Derivaten	0	0	0	0	5 659	0	160	5 818	5 806
Overige	1 358	0	0	0	4	0	0	1 361	1 361
Totaal	243 527	18 451	14 277	1 276	8 695	0	160	286 386	275 168

Pro Forma excl. Ierland: het betreft de financiële activa en passiva van KBC Bank Ireland opgenomen in 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' en 'Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten' (zie Toelichting 5.11 en 6.6). Teneinde de vergelijking te kunnen maken tussen de cijfers per 30-09-2021 en 31-12-2020 werden deze activa en passiva afgetrokken per 31-12-2020 in deze kolom.

(in miljoenen euro)	AC	HFT	FVO	Afdekkings-derivaten	Totaal	Pro Forma excl. Ierland
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 30-09-2021						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	40 449	0	0	0	40 449	
waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar					5 608	
Deposito's van klanten en schuld papier (excl. repo's)	230 764	33	1 364	0	232 161	
Zichtdeposito's	112 200	0	0	0	112 200	
Termijndeposito's	7 329	10	147	0	7 486	
Spaarrekeningen	74 789	0	0	0	74 789	
Deposito's van bijzondere aard	3 046	0	0	0	3 046	
Overige deposito's	500	0	0	0	500	
Subtotaal deposito's van klanten, excl. repos	197 864	10	147	0	198 021	
Depositocertificaten	14 415	0	5	0	14 420	
Kasbons	280	0	0	0	280	
Niet-converteerbare obligaties	15 264	24	1 078	0	16 365	
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	2 941	0	134	0	3 075	
Repo's	9 209	156	0	0	9 365	
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	4 086	140	0	0	4 227	
Met klanten	5 122	16	0	0	5 138	
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	0	0	13 213	0	13 213	
Derivaten	0	4 340	0	1 021	5 361	
Baisseposities	0	1 511	0	0	1 511	
In aandelen	0	19	0	0	19	
In schuld papier	0	1 492	0	0	1 492	
Overige	2 187	0	0	0	2 187	
Totaal	282 608	6 041	14 578	1 021	304 248	
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	34 605	0	0	0	34 605	34 331
waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar					4 604	4 341
Deposito's van klanten en schuld papier (excl. repo's)	213 801	101	1 528	0	215 430	211 162
Zichtdeposito's	100 986	0	0	0	100 986	100 449
Termijndeposito's	11 768	16	117	0	11 902	10 595
Spaarrekeningen	74 862	0	0	0	74 862	72 437
Deposito's van bijzondere aard	2 543	0	0	0	2 543	2 543
Overige deposito's	260	0	0	0	260	260
Subtotaal deposito's van klanten, excl. repos	190 419	16	117	0	190 553	186 285
Depositocertificaten	5 412	0	5	0	5 417	5 417
Kasbons	454	0	0	0	454	454
Niet-converteerbare obligaties	15 319	85	1 264	0	16 668	16 668
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	2 196	0	142	0	2 338	2 338
Repo's	3 570	0	0	0	3 570	3 570
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	3 288	0	0	0	3 288	3 288
Met klanten	282	0	0	0	282	282
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	0	0	12 724	0	12 724	12 724
Derivaten	0	5 362	0	1 319	6 681	6 681
Baisseposities	0	1 694	0	0	1 694	1 694
In aandelen	0	12	0	0	12	12
In schuld papier	0	1 682	0	0	1 682	1 682
Overige	2 077	0	0	0	2 077	2 077
Totaal	254 053	7 157	14 252	1 319	276 781	272 239

Pro Forma excl. Ierland: het betreft de financiële activa en passiva van KBC Bank Ireland opgenomen in 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' en 'Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten' (zie Toelichting 5.11 en 6.6). Teneinde de vergelijking te kunnen maken tussen de cijfers per 30-09-2021 en 31-12-2020 werden deze activa en passiva afgetrokken per 31-12-2020 in deze kolom.

Onder "deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen" valt ook financiering die wordt verkregen uit het TLTRO-programma van de ECB (in 9M 2021 werd bijkomend 2,5 miljard euro opgenomen, het TLTRO III-saldo op 30 september 2021 bedraagt bijgevolg 24,5 miljard euro). KBC past op deze deposito's het principe van de effectieve rentevoet toe, waarbij die gewijzigd wordt wanneer we de voorwaarden niet meer zouden halen (zoals bij een instrument met vlottende rente) conform IFRS 9 (paragraaf B.5.4.5). Het management van KBC is er redelijk zeker van dat KBC zal voldoen aan de gerelateerde voorwaarden (onder meer het niveau van kredietverstrekking aan niet-financiële bedrijven en huishoudens) en bijgevolg werd de interest in overeenstemming daarmee geboekt.

Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt (toelichting 4.2.1 in de jaarrekening 2020)

(in miljoenen euro)	Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	Bijzondere waardeverminderingen	Boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen
30-09-2021			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten (*)	193 262	- 2 685	190 577
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	166 408	- 109	166 298
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	22 774	- 553	22 221
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 464	- 1 913	1 551
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	617	- 110	507
Schuldpapier	45 814	- 10	45 804
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	45 772	- 5	45 767
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	39	- 3	36
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3	- 2	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	15 636	- 7	15 629
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	15 501	- 4	15 497
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	135	- 3	131
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
31-12-2020			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten (*)	196 900	- 3 695	193 205
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	172 059	- 168	171 891
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	19 423	- 992	18 431
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	5 278	- 2 517	2 761
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	139	- 18	121
Schuldpapier	48 974	- 9	48 965
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	48 935	- 6	48 929
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	36	- 1	35
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3	- 2	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	18 166	- 9	18 157
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	18 028	- 6	18 022
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	138	- 3	135
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0

Pro forma 31-12-2020 excl. Ierland**FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS**

Leningen en voorschotten (*)	186 482	- 3 243	189 725
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	163 726	- 158	163 884
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	18 772	- 925	19 698
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 844	- 2 142	5 986
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	139	- 18	157
Schuldpapier	47 886	- 9	47 896
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	47 847	- 6	47 853
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	36	- 1	37
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3	- 2	6
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	18 015	- 9	18 024
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	17 877	- 6	17 884
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	138	- 3	141
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0

(*) De boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen in deze toelichting komt overeen met de som van de lijnen Leningen en voorschotten aan krediet-instellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's, Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's en Reverse repo's in toelichting 4.1. (in de kolom Tegen geamortiseerde kostprijs)

Pro Forma excl. Ierland: het betreft de financiële activa van KBC Bank Ireland opgenomen in 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' (zie Toelichting 5.11 en 6.6). Teneinde de vergelijking te kunnen maken tussen de cijfers per 30-09-2021 en 31-12-2020 werden deze activa en passiva afgetrokken per 31-12-2020 in de laatste tabel.

Vanaf het derde kwartaal van 2021 is op een deel van de categorie 1 portefeuille, welke geacht worden een hoger risico te dragen, een collectieve migratie naar categorie 2 toegepast, wat geleid heeft tot een verschuiving van 3,3 miljard aan uitstaande kredieten van categorie 1 naar categorie 2 (voor meer informatie, zie Toelichting 1.4 in dit verslag). Afgezien daarvan is in de tabel geen rekening gehouden met de in de management overlay voorspelde migratie naar categorie 2, omdat deze op basis van een collectieve statistische benadering wordt bepaald en dus niet individueel aan specifieke kredieten kan worden gekoppeld. Rekening houdend met de impact van de management overlay op staging zou dit resulteren in een boekwaarde vóór waardevermindering van de leningen en voorschotten van respectievelijk ongeveer 163,1, 25,2 en 4,4 miljard euro in categorie 1, 2 en 3 (of een netto migratie van 2% van de totale portefeuille van categorie 1 naar categorie 2 en van 0,5% van categorie 1 & 2 naar categorie 3).

De toename van de verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) onder de categorie Leningen en voorschotten, is grotendeels te wijten aan de herclassificatie van categorie 3 gerelateerd aan een verbeterde POCI identificatie in het kader van de nieuwe regulatorische rapporteringsvereisten.

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie (toelichting 4.5 in de jaarrekening 2020)

Voor meer uitleg over hoe KBC (i) de reële waarde en de waarderingshiërarchie en (ii) niveau 3 waardering definieert en bepaalt, wordt verwezen naar Toelichtingen 4.4 tot en met 4.7 in de jaarrekening 2020.

(in miljoenen euro)	30-09-2021				31-12-2020			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden	15 280	307	615	16 202	14 722	344	487	15 553
Aangehouden voor handelsdoeleinden	2 872	5 262	884	9 018	2 647	5 081	967	8 695
Reële waarde optie	0	0	0	0	0	0	0	0
Tegen reële waarde via OCI	12 406	2 960	562	15 927	14 513	3 364	575	18 451
Afdekkingsderivaten	0	245	0	245	0	160	0	160
Totaal	30 558	8 773	2 061	41 392	31 881	8 948	2 030	42 859
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEG								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 500	3 032	1 509	6 041	1 697	4 270	1 191	7 157
Gewaardeerd tegen reële waarde	13 213	159	1 206	14 578	12 724	377	1 151	14 252
Afdekkingsderivaten	0	1 021	0	1 021	0	1 319	0	1 319
Totaal	14 713	4 211	2 715	21 639	14 420	5 966	2 342	22 728

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2 (toelichting 4.6 in de jaarrekening 2020)

In 9M 2021 herklasseerde KBC voor ongeveer 106 miljoen euro aan financiële instrumenten gewaardeerd tegen FV van niveau 1 naar 2. KBC herklasseerde ook voor ongeveer 213 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde ten gevolge van een wijziging in de liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3 (toelichting 4.7 in de jaarrekening 2020)

In de eerste negen maanden van 2021, waren er de volgende belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie:

- In de categorie Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde steeg de reële waarde van de leningen en voorschotten met 172 miljoen euro, vnl. door nieuwe transacties. De reële waarde van de schuldinstrumenten daalde met 33 miljoen euro, voornamelijk door reëlewaardeveranderingen.
- In de categorie Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden daalt de reële waarde van derivaten met 77 miljoen euro, voornamelijk door verkopen, instrumenten die op vervaldag kwamen en herklasseringen uit niveau 3, deels gecompenseerd door reëlewaardeveranderingen, nieuwe transacties en herklasseringen naar niveau 3.
- In de categorie Financiële activa tegen reële waarde via OCI steeg de reële waarde van de aandelen met 43 miljoen euro voornamelijk door reëlewaardeveranderingen van niet-geconsolideerde aandelenposities. De reële waarde van schuldinstrumenten daalde met 57 miljoen euro, voornamelijk door herklasseringen uit niveau 3, deels gecompenseerd door herklasseringen naar niveau 3.
- In de categorie Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden steeg de reële waarde van derivaten met 379 miljoen euro, voornamelijk door reëlewaardeveranderingen, herklasseringen naar niveau 3 en nieuwe transacties, deels gecompenseerd door verkopen. De reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde ook met 61 miljoen euro, voornamelijk door instrumenten die op vervaldag kwamen.
- In de categorie Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde, steeg de reële waarde van schuldinstrumenten met 54 miljoen nieuwe emissies, voornamelijk door nieuwe uitgiftes deels gecompenseerd door aankopen.

Voorzieningen voor risico's en kosten (toelichting 5.7 in de jaarrekening 2020)

Op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "Trustee" genaamd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor

de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) tengevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de “gezamenlijke verdedigingsgroep” genaamd).

Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven'- (“Safe Harbor”) en 'goede verdedigings'-regels (“Good defenses”) van de faillissementswet op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 wijzigde de curator de oorspronkelijke vordering, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD.

Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan waarbij de vordering van de Trustee werd afgewezen. De Trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie (“Court of Appeal”) heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift (“Certiorari petition”) is op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hooggerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan zal de zaak ten gronde worden behandeld door de faillissementsrechtbank.

Op 30 augustus 2021 heeft de beroepsinstantie (“Court of Appeals for the Second Circuit”) de pleitnorm van goede trouw omgekeerd van een aanvankelijke bewijslast voor de eiser om het ontbreken van goede trouw van de verweerder te bewijzen, naar een bewijslast voor de verweerder om zijn goede trouw te bewijzen. De Trustee is voornemens om in de nabije toekomst de raadslieden van alle verweerders in de resterende 80 zaken met betrekking tot latere cessionarissen afzonderlijk te ontmoeten en met hen in overleg te treden.

Hoewel de bewijslast is verzwaaard, gelooft KBC nog steeds dat zij zich goed en geloofwaardig kan verdedigen, zowel procedureel als wat de grond van de zaak betreft, waaronder het aantonen van haar goede trouw.

Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1 instrumenten (toelichting 5.10 in de jaarrekening 2020)

In aantal	30-06-2021	31-12-2020
Gewone aandelen	416 694 558	416 694 558
Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering	416 694 558	416 694 558
Waarvan eigen aandelen	302	20 795
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	3,51	3,51
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

De gewone aandelen van KBC Groep NV hebben geen nominale waarde en worden genoteerd op NYSE Euronext (Brussels). De eigen aandelen hebben bijna volledig betrekking op aandelen KBC Groep die dienen als indekking voor uitstaande derivaten op aandelenkorven, waarin aandelen van KBC Groep zijn opgenomen.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (toelichting 5.11 in de jaarrekening 2020)

De verkoop bij KBC Bank Ireland van de kredieten en deposito's zorgden voor een verschuiving naar de posten 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' en 'Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten' omdat we van mening zijn dat aan alle IFRS 5 voorwaarden is voldaan. Meer details vindt u in de onderstaande tabel. Voor meer informatie zie Toelichting 6.6.

KBC Bank Ireland (in miljoenen euro)	30-09-2021
ACTIVA	
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	10 045
Afbetalingskredieten	47
Hypotheekleningen	9 922
Termijnkredieten	75
Voorschotten in rekening-courant	0
VERPLICHTINGEN	
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	4 153
Zichtdeposito's	384
Termijndeposito's	1 038
Sparrekeningen	2 731
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	330
waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	325

Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring (toelichting 6.6 in de jaarrekening 2020)

In 9M 2021 en toekomstige wijzigingen:

Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN

Op 30 juli 2021 ronden we de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN voor 77,7 miljoen euro, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. Het betreft een overname door DZI (Bulgaarse dochteronderneming van KBC) van alle aandelen van NN Pension Insurance Company EAD (Bulgarije) (ondertussen hernoemd naar Pension Insurance Company UBB EAD) en alle activa en passiva van NN Insurance Co. Ltd. - Sofia Branch.

- De impact daarvan is opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers (vanaf 30 september 2021). De resultaten van de betreffende activiteiten werden volledig geconsolideerd in de winst-en-verliesrekening vanaf 1 augustus 2021. Zie verder de tabel met meer details.
- KBC heeft goodwill erkend voor een bedrag van 56 miljoen euro in de geconsolideerde jaarrekening op Pension Insurance Company UBB EAD. Dat wordt verantwoord door de rendabiliteit van deze vennootschap (op basis van (op basis van de resultaten van de vorige jaren en het businessplan voor de komende jaren), en laat UBB en DZI toe om hun cross-sellingpotentieel verder te vergroten via hun reeds gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid.
- KBC boekte geen goodwill of badwill op de overname van alle activa en passiva van NN Insurance Co. Ltd. - Sofia Branch aangezien de overnameprijs nagenoeg gelijk was aan de nettowaarde van de overgenomen activa en passiva (rekening houdend met specifieke reële waardeaanpassingen).
- IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) laat in principe toe om het goodwillbedrag aan te passen tijdens de periode van 12 maanden vanaf de overnamedatum. Daarom is het goodwillbedrag tijdelijk en aan wijzigingen onderhevig (momenteel zijn er geen indicaties dat een belangrijke wijziging nodig zal zijn aan de goodwillberekening). De goodwill kan fiscaal niet in mindering worden gebracht.
- De deal had geen impact op de kapitaalpositie van KBC op groepsniveau en slechts een beperkte negatieve impact op de Solvency II-ratio.

KBC Bank Ireland:

Transactie met CarVal Investors

Op 30 augustus 2021 heeft KBC Bank Ireland een akkoord bereikt over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten (woonkredieten, kredieten voor de aankoop van opbrengstpanden en een klein aantal niet-hypothecaire non-performing kredieten) van ruwweg 1,1 miljard euro in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors ("CarVal"). De transactie heeft een invloed hebben op de winst-en-verliesrekening van KBC Groep in 3KW 2021 van -110 miljoen euro (zie detailtabel verder in deze Toelichting). De transactie leidt tot een marginale kapitaal aangroei met een gecombineerde impact (P&L en RWA) op de CET1-ratio van KBC Groep NV van ca. 2 basispunten. De risicogewogen activa dalen met 0,8 miljard euro.

Transactie met Bank of Ireland Group

Na de bekendmaking op 16 april 2021 dat KBC Bank Ireland een principeovereenkomst had gesloten met Bank of Ireland Group, bevestigt KBC Bank Ireland op 22 oktober 2021 dat het nu een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast zal als onderdeel van de transactie Bank of Ireland Group ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen (NPE's) verwerven.

De overname, voor een totaal bedrag van ca. 5 miljard euro (excl. deposito's), omvat ca. 8.8 miljard euro aan performing hypotheekleningen, ca. 0.1 miljard euro aan voornamelijk performing commerciële en consumentenkredieten, ca. 0.3 miljard euro aan non-performing hypotheekleningen en ca. 4.4 miljard euro aan deposito's. De precieze omvang van de portefeuille en de te betalen vergoeding zullen afhangen van de ontwikkeling van de portefeuille tot de afronding van deze transactie, maar zullen naar verwachting niet materieel veranderen.

De transactie moet nog worden goedgekeurd door de toezichthouder en de Ierse mededingingsautoriteiten.

De transactie zal na afronding een invloed hebben op de winst-en-verliesrekening van KBC Groep van ca. +0,2 miljard euro. Omdat de transactie uiteindelijk zal leiden tot de terugtrekking van KBC Groep uit de Ierse markt, heeft dat in 3KW 2021 ook een invloed op de winst-en-verliesrekening van -209 miljoen euro (zie detailtabel verder in deze Toelichting). Samen verbetert dat de al solide kapitaalpositie van KBC na afronding van de transactie (verwacht in 2H 2022), met een positieve impact van +0,9 procentpunten op de CET1-ratio, voornamelijk door de vermindering van risicogewogen activa met ca. 5 miljard euro bij afronding van de transactie en nog eens ca. 1 miljard euro daarna.

Als gevolg van deze bekendmaking zal de winst-en-verliesrekening van KBC Bank Ireland met ingang van 1 januari 2022 (niet retroactief) worden overgedragen van de divisie Internationale Markten (KBC Groep) naar Groepscenter.

Invloed van de lopende verkooptransacties m.b.t. Ierland in 3KW 2021: éénmalige elementen in miljoenen euro	Verkoop non-performing kredieten aan CarVal	Geplande verkoop van kredieten en deposito's aan BOI en geplande afwikkeling	Totaal
Exploitatiekosten	- 7	- 75	- 81
Bijzondere waardeverminderingen	- 119	- 66	- 185
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	- 119	- 51	- 170
<i>op overige</i>	0	- 15	- 15
Belastingen	16	- 68	- 53
RESULTAAT NA BELASTINGEN	- 110	- 209	- 319

In 2020:

Op 29 mei 2020 hebben KBC Verzekeringen en Nova Ljubljanska banka ('NLB') de transactie afgerond die op 27 december 2019 werd aangekondigd. In een gezamenlijk proces hebben zij hun respectieve belangen in de Sloveense 50/50-levensverzekeringsonderneming **NLB Vita** verkocht.

De transactie had een verwaarloosbare impact op de winst- en verliesrekening en de kapitaalratio van KBC Groep

Op 26 november 2020 rondde KBC de overname af van 99,44% van **OTP Banka Slovensko** voor 64 miljoen euro, zonder enige voorwaardelijke vergoeding.

- De impact daarvan werd opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers van 4KW 2020. De resultaten van OTP Banka Slovensko werden pas volledig geconsolideerd in elke lijn van de winst-en-verliesrekening sedert 1 januari 2021.
- KBC nam eind 2020 (ongewijzigd per 30 september 2021) geen goodwill of badwill op in zijn geconsolideerde jaarrekening aangezien de overnameprijs nagenoeg gelijk was aan het eigen vermogen van OTP (rekening houdend met specifieke negatieve aanpassingen van de reële waarde die KBC tijdens het due diligenceproces vastgesteld heeft). IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) laat toe om het goodwillbedrag aan te passen tijdens de periode van 12 maanden vanaf de overnamedatum. Daarom is het goodwillbedrag tijdelijk en aan wijzigingen onderhevig (voornamelijk met betrekking tot de reëlewaardeaanpassingen op de kredietportefeuille, die de komende maanden nog verder zal gescreend worden).
- De overname had slechts een beperkte invloed op de kapitaalpositie van KBC (-0,2% op de common equity ratio).
- In 2021 verhoogde het belang tot 100% via een uitrookbod. Op 1 oktober 2021 fuseerde CSOB Slowakije met OTP Banka Slovensko (fusie door opslorping).

De volgende tabel geeft de reële waarde weer van de belangrijkste activa en verplichtingen die deel uitmaken van de overname van OTP Banka Slovensko en van NN's Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten. Tevens geeft de volgende tabel de winst- en verliesrekening weer van 9M 2021 (en 3KW 2021) van OTP Banka Slovensko en vanaf 3KW 2021 NN's Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten, zoals opgenomen in de winst- en verliesrekening van KBC:

(in miljoenen euro)	NN Bulgaria 3KW 2021	OTP SK 9M 2021	OTP SK 3KW 2021
Nettorente-inkomsten	0	21	7
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	0	0	0
<i>Verdiende premies</i>	2	0	0
<i>Technische lasten</i>	- 1	0	0
Dividendinkomsten	0	0	0
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	0	0	0
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	0	0	0
Nettoprovisie-inkomsten	2	6	2
Overige netto-inkomsten	0	- 1	0
TOTALE OPBRENGSTEN	2	27	8
Exploitatiekosten	- 1	- 27	- 10
<i>Personeelskosten</i>	- 1	- 17	- 6
<i>Algemene beheerskosten</i>	0	- 10	- 4
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen	0	3	3
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	0	3	3
<i>op goodwill</i>	0	0	0
<i>op overige</i>	0	0	0
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	0	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	1	2	1
Belastingen	0	- 2	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1	0	1
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1	0	1

in miljoenen euro	2021	2020
Aankoop of verkoop	Aankoop	Aankoop
	Bulgaarse leven- en pensioen- verzekeringen van NN	OTP Banka Slovenska
Totaal percentage aandelen aan het einde van het betrokken jaar	100,00%	99,44%
Betreffende divisie/segment	Internationale Markten	Internationale Markten
Datum sluiting transactie, maand en jaar	juli 2021	november 2020
Resultaten van betreffende maatschappij opgenomen in resultaat van de groep vanaf	01-08-2021	01-01-2021
Aankoopprijs	78	64
geldmiddelen en kasequivalenten	- 71	107
Geboekte bedragen voor gekochte activa en veronderstelde passiva - voor de geprovisioneerde reële waarde op:	31/07/2021	31-12-2020
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	7	171
Financiële activa	106	1 179
Amortised cost	1	1 176
Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	58	2
Gewaardeerd tegen reële waarde via w&v	47	0
van het renterisico van een portefeuille	0	0
Belastingvorderingen	0	16
Materiële vaste activa	1	12
Goodwill en andere immateriële vaste activa	0	0
Overige activa	5	2
<i>waarvan geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in bovenstaande activa)</i>	7	171
Financiële verplichtingen	36	1 048
Tegen geamortiseerde kostprijs	0	1 048
Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	36	0
Technische voorzieningen, voor herverzekering	59	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	0	5
Overige verplichtingen	3	21
<i>waarvan: geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in bovenstaande verplichti</i>	0	0

Gebeurtenissen na balansdatum (toelichting 6.8 in de jaarrekening 2020)

Belangrijke *non-adjusting* gebeurtenis tussen de balansdatum (30 september 2021) en de publicatie van dit rapport (12 november 2021):

- De ECB restricties in verband met dividenduitkeringen en inkoop van eigen aandelen werd opgeheven op 30 september 2021. De Raad van Bestuur van KBC Groep van 10 november 2021 besliste tot uitbetaling van een interim dividend van 3,00 euro per aandeel (in totaal 1 250 miljoen euro; waarvan 1,00 euro per aandeel als voorschot op het slotdividend voor 2021), betaalbaar op 17 november 2021. Voor meer informatie zie Geconsolideerde vermogensmutaties.

Belangrijke *adjusting* gebeurtenis tussen de balansdatum (30 september 2021) en de publicatie van dit rapport (12 november 2021):

- Na de bekendmaking op 16 april 2021 dat KBC Bank Ireland een principeovereenkomst had gesloten met Bank of Ireland Group, bevestigt KBC Bank Ireland op 22 oktober 2021 dat het nu een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Voor meer informatie zie Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring Toelichting 6.6.

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN KBC GROEP NV
OMTRENT DE BEOORDELING VAN DE TUSSENTIJDSE VERKORTE GECONSOLIDEERDE
FINANCIËLE STATEN VOOR DE PERIODE VAN NEGEN MAANDEN AFGESLOTEN PER
30 SEPTEMBER 2021**

Inleiding

Wij hebben een beoordeling uitgevoerd van de in bijlage opgenomen tussentijdse geconsolideerde balans van KBC Groep NV en haar dochtervennootschappen (samen "de Groep") op 30 september 2021 en de daarbij horende tussentijdse geconsolideerde winst- en verliesrekening, het vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode van negen maanden afgesloten op die datum, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode van negen maanden afgesloten op die datum, evenals van de toelichtingen, bevattende de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, gezamenlijk de "Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten".

Deze staten tonen een geconsolideerd balanstotaal van EUR 354.336 miljoen en een geconsolideerde winst (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) voor de periode van negen maanden afgesloten op deze datum van EUR 1.951 miljoen.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en presenteren van deze Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten in overeenstemming met International Financial Reporting Standard IAS 34 *Tussentijdse Financiële Verslaggeving* ("IAS 34") zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid om een besluit te formuleren over deze Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten op basis van onze beoordeling.

Omvang van de beoordeling

Wij hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig de "International Standard on Review Engagements 2410 – Review of Interim Financial Information Performed by the Independent Auditor of the Entity". Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het verzoeken om inlichtingen aan hoofdzakelijk financiële en boekhoudkundige verantwoordelijken, en het toepassen van analytische en andere procedures van beoordeling. De reikwijdte van een beoordeling is substantieel kleiner dan een controle uitgevoerd volgens "International Standards on Auditing" en laat ons bijgevolg niet toe om met zekerheid te stellen dat we kennis hebben van alle belangrijke gegevens die zouden geïdentificeerd zijn indien we een volkomen controle zouden hebben uitgevoerd. Wij brengen dan ook geen controle-oordeel tot uitdrukking.

PwC Bedrijfsrevisoren BV - PwC Reviseurs d'Entreprises SRL - Financial Assurance Services
Maatschappelijke zetel/Siège social: Woluwe Garden, Woluwedal 18, B-1932 Sint-Stevens-Woluwe
T: +32 (0)2 710 4211, F: +32 (0)2 710 4299, www.pwc.com
BTW/TVA BE 0429.501.944 / RPR Brussel - RPM Bruxelles / ING BE43 3101 3811 9501 - BIC BBRUBEBB /
BELFIUS BE92 0689 0408 8123 - BIC GKCC BEBB

Besluit

Op basis van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons doet aannemen dat de bijgaande Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten, in alle van materieel belang zijnde opzichten niet opgesteld zouden zijn in overeenstemming met IAS 34 zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Sint-Stevens-Woluwe, 10 november 2021

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

A handwritten signature in black ink that reads 'Roland Jeanquart'.

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

A handwritten signature in black ink that reads 'Tom Meuleman'.

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

KBC Group

Additionele informatie 3KW 2021 en 9M 2021

Dit deel werd niet nagezien door de Commissaris

Details van ratio's en termen

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het *common equity tier 1*-kapitaal. De hier vermelde ratio's zijn gebaseerd op de Deense compromismethode. Wijzigingen in de kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank, rekening houdend met de overgangperiode, wordt de *transitional view* genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode, wordt *fully loaded* genoemd.

U vindt een gedetailleerde berekening in het hoofdstuk 'Solvency' in het Engelstalig 'quarterly report'.

Dekkingsratio

Geeft weer welk deel van de *impaired* kredieten (definitie: zie *Impaired* kredieten) is gedekt door specifieke waardeverminderingen. De teller en noemer in de formule betreffen alle *impaired* kredieten, maar kunnen ook worden beperkt tot de *impaired* kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid (de gegevens voor die specifieke berekening vindt u ook in het hoofdstuk 'Credit risk' in het Engelstalig 'quarterly report').

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Specifieke waardeverminderingen op kredieten (A)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	2 638	2 638	2 576
/				
Impaired kredieten (B)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	5 737	5 902	5 702
= (A) / (B)		46,0%	44,7%	45,2%

De stijging van de dekkingsratio is voornamelijk toe te schrijven aan de bijkomende waardeverminderingen uit de verkoop van de 'impaired kredieten' in Ierland, geboekt in het derde kwartaal van 2021 (voor meer informatie, zie toelichting 6.6).

Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel

Weerspiegelt de boekwaarde van een KBC-aandeel, m.a.w. de waarde in euro die elk aandeel vertegenwoordigt in het eigen vermogen van de aandeelhouders van KBC.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Eigen vermogen van de aandeelhouders (A)	Geconsolideerde balans	22 096	20 030	19 244
/				
Aantal gewone aandelen min eigen aandelen (per einde periode) (B)	Toelichting 5.10	417	417	416
= (A) / (B) (in EUR)		53,03	48,07	46,22

Het eigen vermogen van de aandeelhouders in 1H 2020 is retroactief aangepast. Meer informatie vindt u onder 'Verklaring van overeenstemming' (toelichting 1.1) in de jaarrekening 2020.

Gecombineerde ratio schadeverzekeringen

Geeft een inzicht in de technische winstgevendheid (d.w.z. onder meer abstractie makend van beleggingsresultaten) van de schadeverzekeringsactiviteiten, meer bepaald in welke mate de verzekeringspremies voldoen om de schade-uitkeringen en kosten te dekken. De gecombineerde ratio houdt rekening met afgestane herverzekering.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Verzekeringstechnische lasten, inclusief interne schaderegelingskosten (A)	Toelichting 3.7.1	789	945	696
/				
Verdiende verzekeringspremies (B)	Toelichting 3.7.1	1 368	1 742	1 302
+				
Bedrijfskosten (C)	Toelichting 3.7.1	423	536	404
/				
Geboekte verzekeringspremies (D)	Toelichting 3.7.1	1 448	1 769	1 371
= (A/B)+(C/D)		86,9%	84,5%	82,9%

In het derde kwartaal van 2021 werden de verzekeringstechnische lasten sterk negatief beïnvloed door verschillende overstromingen in België (geschatte impact -79 miljoen euro na herverzekering).

Impaired kredieten ratio

Deze ratio geeft het aandeel van *impaired* kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille), en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. *Impaired* kredieten zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12. De teller in de formule kan in voorkomend geval worden beperkt tot *impaired* kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn (PD 11 + PD 12). De betreffende gegevens voor die berekening vindt u ook in het hoofdstuk 'Credit risk' in het Engelstalig 'quarterly report'.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Bedrag van impaired kredieten (A)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	5 737	5 902	5 702
/				
Totale kredietportefeuille (B)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	185 079	180 891	178 883
= (A) / (B)		3,1%	3,3%	3,2%

Kosten-inkomstenratio (groep)

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten) van de bank-, verzekerings- en holding activiteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Kosten-inkomstenratio				
Exploitatiekosten van de groepsactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van exploitatiekosten	3 318	4 156	3 168
/				
Totale opbrengsten van de groepsactiviteiten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van totale opbrengsten	5 671	7 195	5 394
=(A) / (B)		58,5%	57,8%	58,7%

Waar relevant berekenen we ook de kosten-inkomstenratio zonder uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen. De bedoeling van die berekening is een beter idee te geven van de relatieve kostenefficiëntie van de pure business-activiteiten. We sluiten daarbij de volgende zaken uit: invloed van de marked-to-marketwaardering van ALM-derivaten (volledig uitgesloten), banken- en verzekeringstaks (inclusief de bijdrage tot de 'European Resolution Fund') opgenomen pro-rata en gespreid over de kwartalen van het betrokken jaar in plaats van voorafname (als vereist door IFRIC 21) en uitzonderlijke items. De kosten-inkomstenratio gecorrigeerd voor deze specifieke elementen bedraagt 54% in 9M 2021 (versus 57% in 2020 en 57% in 9M 2020).

Kredietkostenratio

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode, in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen	- 269	1 068	1 012
/				
Gemiddelde uitstaande kredietportefeuille (B)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	182 985	177 542	177 157
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		-0,20%	0,60%	0,61%

De kredietkostenratio in 2020 en 9M 2020 omvat een collectief Covid-19 verwacht kredietverlies (ECL) van 783 miljoen euro in 2020 of 784 miljoen euro in 9M 2020.

Zonder de impact van Covid-19 ECL bedraagt de kredietkostenratio 0,16% in 2020 of 0,17% in 9M 2020.

In 9M 2021 bedraagt de kredietkostenratio 0,10% exclusief de afname van de Covid-19 ECL met 415 miljoen euro.

Kredietportefeuille

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Leningen en voorschotten aan klanten (A)	Toelichting 4.1, Leningen en voorschotten aan klanten	156 712	159 621	157 773
+				
Reverse repo's (niet op centrale banken) (B)	Toelichting 4.1, onderdeel van Reverse repo's met kredietinstellingen en beleggingsondermemingen	703	3 295	3 886
+				
Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondermemingen (bank) (C)	Toelichting 4.1, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondermemingen	5 076	6 056	6 082
+				
Andere blootstelling op kredietinstellingen (D)		4 525	4 009	4 236
+				
Verstreckte financiële garanties aan klanten en andere verbintenissen (E)	Toelichting 6.1, onderdeel van Verstreckte financiële garanties	8 677	7 919	8 254
+				
Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (F)	Toelichting 4.2, onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	2 694	3 703	3 600
+				
Verzekeringentiteiten (G)	Toelichting 4.1, onderdeel van Leningen en voorschotten aan klanten	- 2 071	- 2 198	- 2 251
+				
Niet-kredietgerelateerde vorderingen (H)		- 341	- 592	- 1 465
+				
Overige (I)	Onderdeel van Toelichting 4.1	9 102	- 923	- 1 233
Brutoboekwaarde = (A)+(B)+(C)+(D)+(E)+(F)+(G)+(H)+(I)		185 079	180 891	178 883

Vanaf het derde kwartaal van 2021 hebben de nog lopende transacties met betrekking tot de Ierse kredietportefeuille geleid tot een verschuiving naar de lijn 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten', die deel uitmaakt van de lijn Overige (voor meer informatie, zie toelichting 5.11 en toelichting 6.6).

Leverageratio

Geeft een idee van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op een eenvoudige, niet-risicogewogen ratio.

U vindt een gedetailleerde berekening in het hoofdstuk 'Solvency' in het Engelstalig 'quarterly report'.

Liquiditeitsdekkingsratio (liquidity coverage ratio (LCR))

Geeft een idee van de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand. Het betreft het gemiddelde van de LCR-cijfers van de 12 maandafsluitingen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de EC Delegated Act on LCR en de EBA-richtlijnen voor LCR disclosure	102 771	81 833	77 858
/				
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		61 846	55 714	55 057
= (A) / (B)		167%	147%	142%

Netto stabiele financieringsratio (NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)	Vanaf 2020: verordening (EU) 2019/876 dd. 20-05-2019	222 938	209 932	202 010
/				
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		145 805	143 901	138 488
= (A) / (B)		152,9%	145,9%	145,9%

Nettorentemarge

Geeft een idee van de relatieve nettorente-opbrengsten van de bankactiviteiten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van nettorente-inkomsten	2 858	3 788	2 866
/				
Gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten (B)	Geconsolideerde balans: onderdeel van 'Totaal activa'	210 362	203 616	202 799
= (A) (Geannualiseerd x360/aantal kalenderdagen) / (B)		1,79%	1,84%	1,86%

De nettorentemarge betreft nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten exclusief dealing room en de netto positieve impact van ALM FX swaps en repo's.

Rendement op eigen vermogen

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van de groep, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat op de ingezette eigen middelen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A)	Gecons. w-&-v-rekening	1 951	1 440	902
-				
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (B)	Gecons. vermogensmutaties	- 37	- 50	- 37
/				
Gemiddeld eigen vermogen van de aandeelhouders, exclusief de herwaarderingsreserve voor FVOCI en voor FVPL-overlay (C)	Gecons. vermogensmutaties	19 697	17 954	17 614
= (A-B) (Geannualiseerd) / (C)		13,0%	7,7%	6,5%

Het rendement op eigen vermogen in 9M 2021 rekening houdend met een gelijkmatige spreiding van de bankentaks over het jaar, bedraagt 13,4%.

Het eigen vermogen van de aandeelhouders in 9M 2020 is retroactief aangepast. Meer informatie vindt u onder 'Verklaring van overeenstemming' (toelichting 1.1) in de jaarrekening 2020.

Rendement op toegewezen kapitaal van een divisie (ROAC)

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van een divisie, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat op het aan de divisie toegewezen kapitaal.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
DIVISIE BELGIË				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden van de divisie (A))	Toelichting 2.2: resultaten per segment	1 511	1 001	605
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B))		7 210	6 894	6 869
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		27,9%	14,5%	11,7%
DIVISIE TSJECHIË				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden van de divisie (A))	Toelichting 2.2: resultaten per segment	500	375	281
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B))		1 770	1 717	1 711
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		37,6%	21,7%	21,7%
DIVISIE INTERNATIONALE MARKTEN				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden van de divisie (A))	Toelichting 2.2: resultaten per segment	70	199	113
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B))		2 529	2 367	2 318
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		3,7%	8,4%	6,5%

Solvabiliteitsratio van de verzekeringsactiviteiten

Een maatstaf voor de solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten, berekend volgens Solvency II.

Een gedetailleerde berekening is terug te vinden in het hoofdstuk 'Solvency' in het Engelstalig 'quarterly report'.

Totaal beheerd vermogen

Het totale beheerde vermogen omvat de activa van derden en van de KBC-groep die beheerd worden door de verschillende assetmanagers van de groep (KBC Asset Management, ČSOB Asset Management, enz.) en ook de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De activa betreffen dus vooral KBC-beleggingsfondsen en tak 23-verzekeringproducten, activa onder mandaten tot discretionair en adviserend vermogensbeheer van (vooral retail-, private banking- en institutionele) klanten, en bepaalde groepsactiva. De omvang en de ontwikkeling van het totale beheerde vermogen is een belangrijke bron van nettoprovisie-inkomsten (genereert toetredings- en managementfees) en verklaart bijgevolg een groot deel van de wijziging in die inkomstenlijn. In die optiek wordt het beheerde vermogen van een fonds dat niet direct aan klanten wordt verkocht, maar waarin wordt geïnvesteerd door een ander fonds of via een discretionaire of adviserende vermogensbeheerportefeuille, gezien het ermee gerelateerde werk en de eventuele provisie-inkomsten die daarmee gepaard gaan, ook meegeteld in het totale beheerde vermogen.

Berekening (in miljarden euro)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Divisie België (A)	Company presentatie op www.kbc.com	209	194	188
+				
Divisie Tsjechië (B)		13	11	11
+				
Divisie Internationale Markten (C)		7	6	6
A)+(B)+(C)		229	212	204

Totale verkoop levensverzekeringen

De totale verkoop van levensverzekeringen is samengesteld uit verzekeringspremies Leven en premies van tak 23 (conform IFRS passen we voor het grootste deel van die tak-23 verzekeringen het systeem van *margin deposit accounting* toe, wat betekent dat ze niet in de verdiende verzekeringspremies zijn vervat).

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Verzekeringen Leven - Verdiende premies vóór herverzekering (A)	Gecons. w-&-v-rekening	820	1 223	841
+				
Verzekeringen Leven: verschil tussen uitgegeven en verdiende premies vóór herverzekering (B)	-	- 1	2	0
+				
Beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling (groot - deel van unit-linked) – margin deposit accounting (C)		603	764	567
Totale verkoop levensverzekeringen (A)+ (B) + (C)		1 423	1 989	1 407

Winst per aandeel, gewoon en verwaterd

Geeft een idee van hoeveel winst van een bepaalde periode toekomt aan één aandeel (en desgevallend inclusief verwaterende instrumenten).

Berekening (in miljoenen euro)	Verwijzing	9M 2021	2020	9M 2020
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A)	Geconsolideerde w-&-v-rekening	1 951	1 440	902
-				
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (B)	Gecons. eigenvermogensmutaties	- 37	- 50	- 37
/				
Gemiddelde aantal gewone aandelen min eigen aandelen van de periode, in miljoenen (C)	Toelichting 5.10	417	416	416
of:				
Gemiddeld aantal gewone aandelen en verwaterende opties min eigen aandelen van de periode (D)		417	416	416
Gewoon = (A-B) / (C) (in euro)		4,59	3,34	2,08
Verwaterd = (A-B) / (D) (in euro)		4,59	3,34	2,08

